

NORSK NATURFOTOFESTIVAL

NORSK
NATURFOTOFESTIVAL

SKI 11.- 13. MARS
2016

FESTIVAL
MAGASIN

INNHOOLD

NORSK NATURFOTOFESTIVAL
www.norsknaturfotofestival.no
e-post: post@nnff.no

ANSVARLIG UTGIVER:
NORSK NATURFOTOFESTIVAL AS
SOM EIES AV BIOFOTO OG
NORSKE NATURFOTOGRAFER, NN

STYREFORMANN:
KJELL SIGURD STRANDENÆS

DAGLIG LEDER OG PRESSEKONTAKT:
MAGNUS RENEFLØT

REDAKTØR:
PER FLAKSTAD

MEDARBEIDERE/SKRIBENTER:
MAGNUS RENEFLØT
TUVA MOFLAG
PAL HERMANSEN
PER FLAKSTAD
NINA FRYDENLUND

GRAFISK DESIGNER:
SVEIN GRØNVOLD
www.sveingronvold.com

OPPLAG: 10 000

FORSIDEFOTO:
© FOTO: JOSÉ B. RUIZ

Velkommen til Norsk NaturfotoFestival for tredje gang	3
Tradisjon på en, to, tre	5
De gamle mesteres magi	6
<i>Tom schandy</i> - En storslått reise	12
<i>Bo Eide</i> - Fotograf med miljøengasjement	14
<i>Marcus Bleasdale</i> - Sårbare landskap	16
<i>Bruno D`Amicis</i> - På jobb med ville ulver	18
<i>Hans Jacob Finstad</i> - Det handler om å berøre mennesker	22
<i>Kai Jensen</i> - På jakt etter lyset	24
Bildevurdering på direkten	26
<i>Villmarksbarna</i> - Friluftsliv for alle!	30
<i>Mats Andersson</i> - Drømmende mystikk	32
<i>Arne Nævra og Torgeir Beck Lande</i> - En annerledes naturfilm	34
<i>Magnus Lundgren</i> - Under overflaten	36
<i>Carsten Egevang</i> - Grønlandsfotografen	38
Fotofestivalen på Ski kinosenter	40
<i>Pål Hermansen og Kai Jensen</i> - Naturfotografiet i et historisk perspektiv	42
<i>Stein P. Aasheim</i> - Eventyreren som samler på opplevelser	44
<i>Helge Skodvin</i> - Utstillingsdyr på flyttefot	46
<i>José Benito Ruiz</i> - Kompositøren	48
<i>Arve Henriksen</i> - Magi i Beverdalen	50
Festivalprogrammet 2016	54
Gratisprogram for skolebarn	55
Mange spennende utstillinger	56
Kvinnelige naturfotografer stiller ut i Ski	63
Festivalinformasjon	64
Kart over festivalområdet	65
Våre sponsorer	67

Fra skøytesportens 1500 meter omtales den harde tredjerunden som den mest krevende. Det hjelper ikke at de to første rundene gikk som smurt, det er på tredjerunden man skiller klinten fra hveten. De utøverne som behersker den vil gå seirende ut av kampen.

I år er vi midt i tredjerunden og det ser lovende ut. Det skyldes at vi nok engang har forberedt oss godt. For å oppnå suksess kan vi ikke flyte på rutine. Copy/paste er ikke godt nok, vi må se nye muligheter og gå nye veier om vi skal nå vår målsetting om å bli den beste naturfotofestival i Europa både i innhold og bredde.

Norsk NaturfotoFestival har i sine vedtekter en uttalt målsetting. Med visuelle virkemidler ønsker vi å skape kunnskapsbasert og kreativ begeistring blant barn og unge. Gratis foredrag med fokus på barn og familier står på programmet fredag og lørdag.

Vi byr på fantastiske naturopplevelser i Ski kinosenter, på utstillingene på Thon Hotel og i Ski Storsenter. Foredragsholdere, filmfotografer og kunstnere er plukket fra øverste hylle.

I Follo salen på Thon Hotel er det også i år en stor fotomesse. Her får du med deg de siste spennende nyhetene fra de viktigste leverandørene. Mulighet til å prøve akkurat det utstyret du trenger, få informasjon om reiser, møte foreninger og tidsskrifter.

Vi er heldige i Ski, og vi er veldig takknemlig for all støtte og velvilje fra gode samarbeidspartnere, annonsører, og ikke minst vår hovedsponsor Japan Photo. Norsk NaturfotoFestival hadde aldri sett dagens lys uten denne hjelpen.

Vi har en kommune som ser verdien av en slik festival i Ski-byen. Den har støttet oss og hjulpet til med å finne en løsning på en av årets store utfordringer med hensyn til lokalisering. Rådhuset bygges om og er ikke tilgjengelig før i 2017.

Ski kinosenter hjelper oss, ledelsen har lagt ting til rette for utstillinger i foajeen og visninger i storsalen hele helgen. Senterledelsen på Ski Storsenter lar oss benytte torg til utstillinger og storskjerm til informasjon til besøkende. Sammen med mye omtale av festivalen i vår lokalavis Østlandets Blad, stor innsats fra engasjerte frivillige som gjør en uvurdelig innsats, ser tredjerunden ut til å gå etter oppsatt skjema og uten store feilskjær. Vi ser målstreken der fremme og gleder oss.

Vennlig hilsen
Magnus Reneflot

Magnus Reneflot

FOTO: © PER FLAKSTAD

FOTO: © MAGNUS RENEFLØT

Velkommen til Norges vildeste fotomesse i Ski

Foto: Magnus Lundgren

Foredragsholder og undervannsfotograf Magnus Lundgren er tilstede på vår messestand.

LØRDAG 12. MARS - FOREDRAG
 Kl 12.15 Olympus med Ann Karin Matberg. Undervannsfoto.
 Kl 13.00 Nikon med Ole Jørgen Liødren. Brukerfaringer D5.
 Kl 14.00 Canon med nyheter!

MESSEBUTIKK MED GODE TILBUD - FRI INNGANG

Lørdag 12. mars og søndag 13. mars har vi åpen messebutikk. Du finner oss på Thon Hotell i tredje etasje. Vi har med oss de siste nyhetene fra følgende leverandører:

«BLACKRAPID»

Canon

EPSON

INDURO

Leica

Manfrotto

OLYMPUS

SanDisk SONY

fra 65,-

Min cewe fotobok
Mitt liv

japanphoto.no

Mine cewe veggbilder
Store øyeblikk

物 JP•PRO

jppro.no
japanphoto.no

Elretur for kasserte elektroniske produkter som vi har for salg (EE-avfall) kan leveres inn i alle våre butikker!

OSLO: Byporten Shopping • Bogstadvn. 23 • Lambertseter Senter • Tveita Senter • BERGEN: Olav Kyrres gate 41 •
 DRAMMEN: Nedre Storgt. 10 • FREDRIKSTAD: Farmannsgt. 1 • HAUGESUND: Haraldsgt. 94 • KRISTIANSAND: Henrik Wergelandsgate 11 •
 LILLEHAMMER: Storgata 61 • MOSS: Dronningensgate 16 • PORSGRUNN: Storgt. 125 • SANDNES: Langgaten 15 • Kvadrat • SANDVIKA: Sandvika Storsenter,
 Brodtkorbsgate 7 • SKI: Torgveien 4, vis a vis Ski Storsenter • SKIEN: Lierforvet • STAVANGER: Sørst. 22-24 • STRØMMEN STORSENTER: Stasjonsveien 6 •
 TRONDHEIM: Munkegata 35 • City Lade • TØNSBERG: Fayes gate 5

TRADISJON PÅ EN, TO, TRE

Velkommen til Ski, og Norsk NaturfotoFestival 2016!

Ski er omgitt av et vakkert og frodig kulturlandskap, og innbyggerne våre har god tilgang på flotte turområder i marka, nesten uansett hvor i kommunen de bor.

Jeg er glad for at Norsk NaturfotoFestival for tredje gang skal arrangere årets naturfoto-happening her i Ski. Selv i et år når byens storstue, Rådhuset, er under oppussing, velger festivalen å legge arrangementet her. Det er vi glade for! På en, to, tre er Norsk NaturfotoFestival dermed i ferd med å bli en tradisjon som vi håper vil sette sitt preg på Ski også i mange år framover.

I løpet av helgen kan du bli bedre kjent med arbeidet til både lokale og internasjonale aktører innen naturfoto. Arrangørene legger vekt på kvalitet og mangfold i programmet. Fra det ville og vakre, til det mer kunstneriske. Jeg ser fram til å la meg overraske av bildene og foredragene som er satt sammen i årets program.

For Ski kommune er det positivt med en festival som både skaper aktivitet for oss som bor her, og som tiltrekker seg besøkende. Jeg håper flere blir inspirert til å komme seg mer ut på tur og til å ta med seg kameraet underveis.

Jeg ønsker arrangører, fotografer, besøkende og frivillige lykke til med arrangementet.

Tuva Moflag, ordfører i Ski.

Foto: © PER FLAKSTAD

Tuva Moflag, ordfører i Ski.

FREDAG 11. MARS – 15:00.

Fakta om Ski kommune:

Navnet på kommunen Ski stammer fra norrønt *skeið*, som betyr «bane til kappløp». Motivet med hester spiller derfor på kommunenamnet.

Adm. senter: Ski
 Areal: 165,54 km²
 Befolkning: 30 000
 Høyeste topp: 313 moh
 (Tømmeråsen)
 Internettside:
www.ski.kommune.no

Foto: © PER FLAKSTAD

DE GAMLE MESTERES MAGI

Kløften mellom de som har et tilfeldig forhold til bilder og de som tar fotografi seriøst, ser ut til å bli større. Det eneste som kan motvirke dette, er kunnskap om fotografiens historie, om bildenes samfunnsmessige betydning, og om verdiene i det gode bildet. Kunnskap om de gamle mesteres magi.

Pål Hermansen

PAL HERMANSEN fra Siggerud i Ski er programansvarlig for Norsk NaturfotoFestival, og en av Norges mest premierte naturfotografer. Han hører med blant verdens aller ypperste utøvere i denne fotografiske sjangeren.

Han har vunnet prestisjetunge priser i internasjonale konkurranser på 1990 og 2000-tallet, og hans arbeid har bidratt til å heve naturfotografiet opp på et anerkjent kunstnerisk nivå. Han har hatt flere separatutstillinger, deltatt på mange kollektivutstillinger, og har gitt ut drøyt 30 bøker.

Han er også juryleder i den store nordiske naturfotokonkurransen *Nordic Nature Photo Contest* som har vært arrangert siden 2011.

TEKST: PAL HERMANSEN

Foto: Robert Collett
/Nasjonalbiblioteket

Fotografi er magi, fotografen er en magiker. Knapt noen oppfinnelse i moderne tid har spilt større rolle for vitenskap, industri og sosialt liv enn resultatene av eksperimentene til Niépce, Daguerre, Fox Talbot – og en skare andre gjemte og glemte pionérer. Fotografien tillater oss å fryse og beholde tidsfragmenter som ellers ville passert forbi som vannmolekyler i en vilter elv. Fotografien gjør det mulig for oss å redde, bevare og sikre minner fra livet vårt og våre omgivelser, ja, hele historien. Og fotografien taler dessuten det eneste universelle språk, et bildespråk som kan leses over alt, av alle, på tvers av landegrenser.

I dag er det magiske skjæret over det å skape et fotografi kraftig falmet. Det har blitt en så dagligdags affære at ingen lenger tenker på den historiske konteksten. Teknisk kunnskap er ikke lenger nødvendig, selv telefonen er et redskap som sikrer bilder av god nok kvalitet for de fleste bruksområdene. “Alle” kan lage “gode” bilder, uten å kunne noe om fotografi. Og, ikke minst er publiseringsmulighetene uendelige, i dag kan vi spre bilder over hele verden, uten noen kvalitetskontroll.

Det er et tankekors at vi i dag med en liten og lett “dings” tilsynelatende kan utkonkurrere tidligere tiders magikere, de få dedikerte menn og enda færre kvinner som slepte med seg blytunge kameraer og mørkeromsutstyr opp på fjelltopper og isbreer, ned i dalbunner og ut i robåter. Dette gjør at vi lett kan se ned på “gamle bilder”. “Javel, fint”, sier vi, samtidig som et lite gjesp ligger på lur. Men en slik holdning skal vi være forsiktige med å vise. De fotografnavnene som har overlevd til ettertiden var alle ekstraordinære personer i sin samtid, med en kunnskap om og dedikasjon til fotografi som få i dag kan matche. Mange gikk dessuten gjennom fysiske strabaser for å få sine bilder som bare de aller best trente av dagens eventyrere kunne klart. I tillegg var fotografene viktige personer i samfunnslivet og nøt stor respekt for sine kunnskaper. Mange av bildene de produserte holder glimrende teknisk og motivmessig kvalitet også etter dagens kriterier. Dessuten er de uvurderlige dokumenter om tiden som var. Vi kan spørre oss om hvor mange av dagens bilder som våre etterkommere vil se på om hundre år? Ja, om de fins i det hele tatt? Kanskje er elektronene sporløst forsvunnet fra harddiskene?

Den som behersker fortiden, behersker framtiden, sier George Orwell. Nå skal vi ikke trekke analogien for langt med hans univers, men kjernen i utsagnet er viktig: Den som ikke er orientert om sine historiske aner, vil sjelden komme først i køen når ny historie skal skrives. Et resultat av at “alle” er blitt fotografer, er at de færreste tenker på at de står på skuldrene til våre fotografiske forfedre. Svært mye av det vi driver med i dag er gjort før, ofte også bedre. En slik historieløshet er dum både for den enkelte og for fotografien som helhet. Et stort problem med den store og ukritiske bruken av bilder, er dessuten at fotografiet har blitt degradert i verdi. Bildet blir fort bare et privat øyeblikk, for å vise hva som har skjedd akkurat der og da, uten at noen tenker på kriterier for varig kvalitet. Bilder skal ikke lenger koste noe, de er noe lettvin som vi deler villig vekk. Siden folk ikke greier å skille mellom

Foto: Fridtjof Nansen
/Nasjonalbiblioteket

«Den som ikke er orientert om sine historiske aner, vil sjelden komme først i køen når ny historie skal skrives.»

bruksbilder og bilder med kvaliteter, blir også de mer verdifulle bildene rammet, og med det også fotografenes anseelse, - og inntekt.

På den andre siden ser vi et økende antall mennesker, men likevel få i den store sammenhengen, som har god utdannelse innen fotografisk teknikk og estetikk og bruker fotografi som et seriøst uttrykksmiddel. "Mind the gap" er et velkjent begrep for alle som har reist med undergrunnsbanen i London, og jeg tror det er like viktig å være klar over at kløften mellom de som har et tilfeldig forhold til bilder og de som tar fotografi seriøst, ser ut til å bli større. Det eneste som kan motvirke dette, er kunnskap. Kunnskap om fotografiens historie, kunnskap om bildenes samfunns-messige betydning og kunnskap om verdiene i det gode bildet.

Naturfotografi er et relativt nytt begrep. Men selv om navnet er nytt, har fotografien hele tiden måttet forholde seg til omgivelsene, til landskapet og alt som fins der ute - på samme måte som menneskene har måttet det. Helt fra første stund i fotografi-historien har naturen vært en viktig følgesvenn for fotografen.

Naturfotografi har sitt utspring i dokumentar-/reportasjefotografi og har så blitt mer spesialisert i takt med den tekniske utviklingen. Det er stort spenn mellom de første dyre- og fuglebildene, som var stilleben av jaktbytter tatt med mange minutters eksponeringstid, til dagens bevegelsesstudier med superraske kameraer.

Interessant er også at grensene mellom naturfotografi og andre typer fotografi etter hvert viskes mer ut. God fotografi er god fotografi, uavhengig av motivområde. Et godt bilde skal fortelle en historie, presentere en idé og/eller åpne for fantasi og tolking, - enten det viser en fugl, et landskap eller er hentet fra menneskenes verden. Interessant nok er dette universelle kvaliteter som i svært liten grad avhenger av kameraet og tiden vi lever i. Det betyr at det fremdeles er mye

Foto: Hanna Resvoll-Holmsen
/Nasjonalbiblioteket

«I virkeligheten går vi gjennom verden med store skylapper av forutinntatthet.»

kunnskap å hente i bildene til tidligere tiders fotografiske mestere. De gamle, ikoniske bildene har gått gjennom den viktigste utvelgelsesprosessen – tidens nådeløse sortering. Bilder som fremdeles er interessante etter et århundre, dem må det være noe ved! Derfor vil bedre kjennskap til fortidens fotografer også gjøre deg til en tryggere og bedre fotografisk magiker i dag.

Hva er et naturfotografi? Er det så enkelt som bildet du tok da du gikk noen skritt ut over dørstokken, møtte frisk luft og så en horisont eller noen trær? Kanskje, men det kan likeså godt være noe helt annet. Vi tar en rekke av tilværelsens selvfølgheter som, ja, ekte og selvfølge. I virkeligheten går vi gjennom verden med store skylapper av forutinntatthet. Vi ser oss ikke rundt og tenker ikke på hvordan ting har blitt slik de er, fordi vi tror vi vet hvorfor de er slik! Alle mennesker lever i sin egen verden, som de tror er den virkelige verden.

Mennesket har gjennom historien hatt en underlig evne til å skille mellom seg selv og naturen, et skille mellom den og oss. Menneskene er her og naturen er der. Da intelligens og bevissthet økte og Homo sapiens trengte seg fram, så vi vårt snitt til i større grad å skape oss vår egen verden og ta et skritt unna naturen. Vi kunne gå inn i vår verden og ut i naturen, i stedet for bare å være inne i naturen. I dag har vi dratt linjen i ekstrem grad. Vi er inne i tidsalderen antropocen. Vi har formert oss over alle biologiske og økologiske grenser, skapt omgivelsene i vårt bilde og annektert en så stor del av kloden at det miljøet våre forfedre levde i og av havner på museum. På islandsk heter museum "safn", et ord som kanskje er mer treffende enn det vi ønsker.

Tidsbildet som de gamle fotografene tegnet er derfor gull verdt på flere plan. Ikke minst kan det landskapet og de menneskene de skildret tjene som en viktig referanse for deg som er naturengasjert fotograf i dag.

Foto: Anders B. Wilse
/Norsk Skogmuseum

Doghouse pop-up kamuflasjetelt

Teltene fra Ameristep er pop-opp telt med selv bærende konstruksjon, som det tar noen få sekunder å reise. Både Doghouse og stolteltet kommer i egen "bæresekk". 4 vinduer, brannhemmende stoff. Bunnmål 160x160, høyde 175cm. Realtree Extra Green HD -
Pris **Kr 1095**

Vekt 4,2 kg

Razorblind - Pop-up telt

Telt med Pop-up hurtigoppsett. Brekke i forkant ca 2,5 meter. Gjør det mulig å ligge utstrekkt å hvile i teltet Vekt 3,5 kg
kr **1395**

Lenscoat - kamuflerer og beskytter

LensCoat™ linseskjulere og andre spesialprodukter beskytter og kamuflerer kostbart kamerautstyr, både i felt og under transport.

RainCoat
Dekker linse og kamera. For bruk i felt. Pris fra kr 855

BodyGuard CB
Beskytter kamera. Betjeningsvinduer. Kan brukes i felt. Pris fra kr 377

LensCoat
Neoprentrekk for feltbruk. Gir god demping mot støt og skrap. Beskytter mot kulde. Lett å ta av/på. 100 spesialtilpassede modeller i 4 ulike mønstre. Pris kr 300-900

Mange T-skjortemotiv fra Harlequin

Bomullskjorter av høy kvalitet (190g/m2) og matchende farger.

Pris fra kr 178

Viltkamera fra ledende leverandører

Cuddeback Long-Range IR

Ny modell viltkamera med IR og rask utløserhastighet på kun 0,25 sek. God fotolinse og hele 20 Mpix + HD video. God batterikapasitet (opptil 12 mnd)

Cuddeback E2
Cuddeback 123 m/blitz og IR

Messetilbud kommer!

Følg med på livet i din egen fuglekasse!

Ferdigmonterte sett med fuglekasse og kamera til å plugge rett i TV-skjerm.

Fuglekasse fargekamera-kit m/IR-lys for nattbilde og kabel for tilkobling til TV.

Pris kr 1750

Swarovski CL Pocket

CL Pocket er mye kraftigere og litt tyngre enn de tidligere lommekikkertene fra Swarovski, men det gir også mer stabilitet, mer lys og bedre optisk bilde. Et mye bedre optisk valg dersom 50-100g økt vekt ikke er ekstremt viktig.

Nærgrense 2,5m. Vekt 350 g.

8x25 - kr 5400
10x25 - kr 5800

Nikon Monarch 5 - Allrounder

Monarch 5 er Nikons bestselger. God optikk til rimelig pris.

*Stor kikkertbutikk på nett
Messetilbud kommer!*

PÅL HERMANSEN

Jernbanevn. 14, 1400 ski
Tlf. 64 87 71 73
www.gallerihavstad.no

GALLERI HAVSTAD

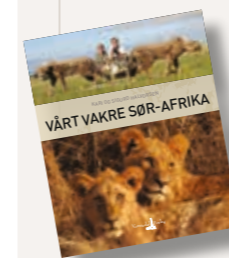
OPPLEV FANTASTISKE Afrika MED OSS

Safari Opplevelsesreiser AS er en liten, intim turoperatør med Afrika som spesialfelt. I en årrekke har vi reist rundt på dette spennende kontinentet og besøkt lodger for at du som kunde skal få de aller beste opplevelsene.

Vil du oppleve dyrevandringen i Masai Mara/Serengeti, det fantastiske Okavangodeltaet i Botswana, sanddynene i Namibia eller safari i Sør-Afrika, bør du kontakte oss for et skreddersydd opplegg.

DET ER VI SOM KAN AFRIKA
Hilsen Kari og Sigurd Halvorsen

Bestill boken "Vårt vakre Sør-Afrika".
Pris kr. 200,-

SAFARI
OPPLEVELSESEISER AS

Safari Opplevelsesreiser AS
Haakonsveien 67 A, 5519 Haugesund
Tlf: 52 72 35 01
E-post: safari@safari.as, www.safari.as

TOM SCHANDY

En storslått reise

Tom Schandy har brukt mye tid på det afrikanske kontinentet. Det skal publikum på årets naturfotofestival nå få glede av.

Tom Schandy
FREDAG 11. MARS – 15:10-15:55.

I sitt foredrag vil Tom Schandy ta oss med på en storslått reise til ulike deler av Afrika, fra Saharas sanddyner i nord, via eksotiske folkeslag i Etiopia, til rovdyr og byttedyr – liv og død – på østafrikas savanner, verdens største pattedyrvandring i Zambia og de festlige lemurene på Madagaskar.

Det blir en reise med mangfold og kontraster som det afrikanske kontinentet er fullt av.

Tom begynte å fotografere natur allerede som 11-åring, og det tok ikke lang tid før den ivrige entusiasten hadde fått sin egen spalte om fugler i lokalavisa Drammens Tidende. Da var

han 12! Året etter hadde han sin første helside på trykk.

Som ferdig utdannet biolog med hovedfag i ornitologi i 1987 fikk han fast engasjement som fagkonsulent og senere informasjonsrådgiver i WWF på halvtid. Resten av tiden var han frilans naturfotograf.

I 2000 kuttet han trygghetslinen til det faste arbeidslivet helt, og har siden levd av sin naturformidling i form av bøker, artikler, kurs og fotoreiser. Siden 2011 er han også godt kjent av mange naturfotografer som en av initiativtakerne og redaktør i bladet *Natur og Foto*.

Den første turen til Afrika gjorde

han som 17-åring i juleferien da han ble med to fugleentusiaster på en tur til Gambia. I boka *Det ville Afrika* fra 2002 skriver han om hvordan dette første møtet med kontinentet satte dype spor i en tenåring: Lydene, luktene, hvite smil i mørke ansikter. Fattigdommen var påfallende, men det var også livsgleden han møtte blant folk.

I 2002 kom den første Afrika-boken hans *Det ville Afrika*. I årene etter reiste han mye til Sør-Amerika, og ga ut en tilsvarende bok derfra. Men Afrika ville ikke slippe taket i han. Det ble nye turer. Og selv om han i utgangspunktet ikke hadde planer om å lage en ny bok, så opplevde han så mye spennende at det bare måtte bli en til. Dermed kom *Magiske Afrika* i fjor.

Selv om Tom er blitt angrepet av flodhest, hatt elefanter rundt teltet om natta, så mener han at Afrika slett ikke er så farlig som mange vil ha det til.

De som lever farligst på kontinentet er de ville dyra, dem vi mennesker er redde for. De uberørte områdene blir færre og mindre, krypskyting er en alvorlig trussel mot blant andre nesehorn og elefanter. Dette er også en viktig del av Toms Afrika-fortelling.

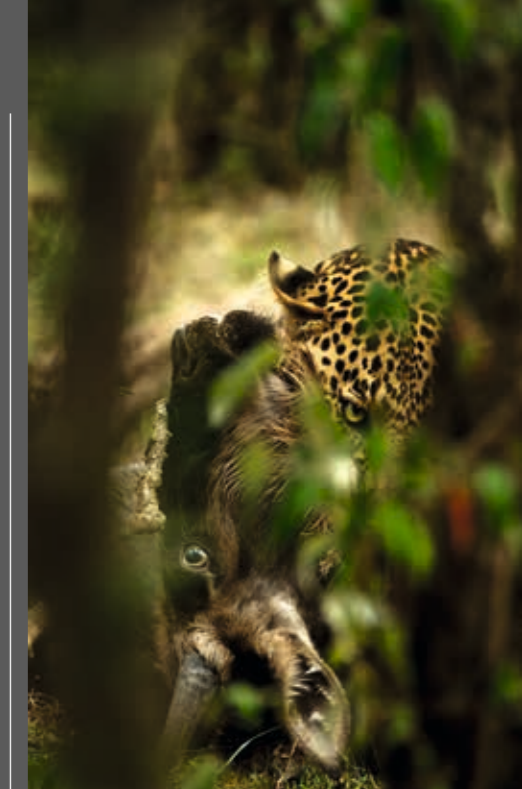
– Naturvernaspektet er viktig i min fotografering og naturformidling. Hvis mine naturbilder, bøker og artikler kan brukes til å fremme naturglede og

engasjement for vern av natur og biologisk mangfold, er mye av hensikten oppnådd, sier han.

Han var blant de seks norske fotografene som ble invitert med i det store europeiske fotoprojektet *Wild Wonders of Europe* der han fotograferte fjellnatur i Kaukasus.

Sammen med navnebror Tom Helgesen har han etablert forlaget Tom & Tom, og totalt har han gitt ut mer enn 25 bøker. Han er også en av Norges mest premierte fotografer, med priser fra flere prestisjetunge naturfotokonkurranser, blant andre flere utmerkelse i *BBC World Wildlife Photographer of the Year*, der førsteplassen i 2009 med bilde av de vaksomme øynene til en jaguar i Brasil kanskje henger aller høyest. Han har også vunnet *International Bird Photography Competition* i 2010 og en kategori i *Glanzlichter* naturfotokonkurranse i 2014 med et bilde av en badende snøape i Japan.

I tillegg til rene fotopriser har Tom Schandy også fått Buskerud fylkeskommunes kulturpris, flere av bøkene hans, blant andre den svenske oversettelsen av *Det ville Afrika* ble kåret til årets Panda-bok av WWF i Sverige i 2003. Samme utmerkelse fikk *I skuggen av träden – Liv i våra vilda skoger* som han laget sammen med Felix Heintzenberg i 2014.

«Hvis mine naturbilder, bøker og artikler kan brukes til å fremme naturglede og engasjement for vern av natur og biologisk mangfold, er mye av hensikten oppnådd.»

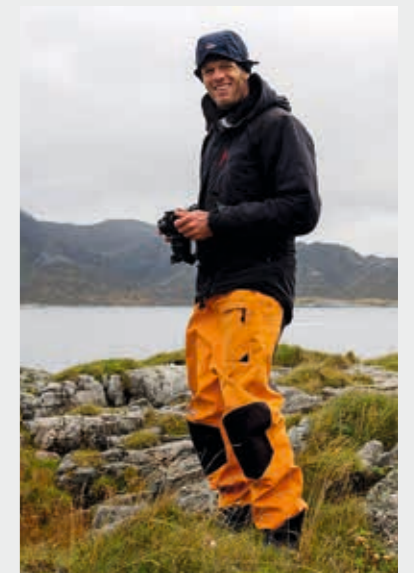
TEKST: PER FLAKSTAD
FOTO: © TOM SCHANDY

Fotograf med miljøengasjement

BO EIDE

Bo Eide er et levende eksempel på at en fotograf kan ha stor påvirkningskraft på sine omgivelser. Han har i flere år dokumentert problemet med marin forurensning og fått flere til å få øynene opp for dette enorme problemet langs kysten vår.

Bo Eide

FREDAG 11. MARS – 16:10-16:55.

- Jeg har sett problemet så lenge jeg har padlet. I 2010 besøkte jeg en svært forurensket strand utenfor Tromsø, og dette ble vendepunktet for min del. Jeg begynte å lese mer, og fikk lyst til å gjøre noe konkret for å skape mer oppmerksomhet rundt dette.

PAVIRKNINGSKRAFT I BILDER

- Jeg så at med bilder og film har jeg en helt åpenbar mulighet til å påvirke. "Det en ikke vet om, det bryr en seg ikke om" - heter det, og store deler av vår 100 000 km lange kyst blir lite besøkt. De mest forurensede stedene er ofte utilgjengelige og bortgjemte, og forsvinner i vårt inntrykk av et urørt og vakkert kystlandskap. Ved å dokumentere at virkeligheten er noe annerledes kan jeg nå fram til folk, og forhåpentligvis få dem interessert i å lære mer og kanskje rydde en strand selv. Den nasjonale strandryddedagen har vokst fra 500 til 20 000 ryddere på 4 år, og jeg tenker at bilder og tilbakemeldinger fra ryddinger er svært bra for rekrutteringen til neste års rydding.

TEKST: NINA FRYDENLUND
FOTO: © BO EIDE

FORSKNING OG INFORMASJON TRENGS

Eide tror ikke det er umulig å redusere problemet betraktelig.

- Det er jo en formidabel oppgave å bli kvitt marin forurensning. Men kunnskapsspredning og forskningsinnsats på konsekvensene vil forhåpentligvis føre til bedre avfallshåndtering og fokus på materialbruk og forbruk. Riktig avfallshåndtering over alt er nok det aller viktigste, å hindre at ting ender i sjøen, men dessverre er det nok store deler av verden der det er en utopi å få det til. Det hjelper uansett alltid å rydde en strand og fortelle om det.

«Det en ikke vet om, det bryr en seg ikke om.»

Han har utgitt tre bøker. Den mest kjente er sannsynligvis *The Rape of a Nation* som kom i 2009. I likhet med hans første bok *One Hundred Years of Darkness* fra 2002 handler den om den blodige konflikten i Kongo, og den er en fotografisk beretning om forholdene, problemene og innvirkningen konflikten får for enkeltmennesker i det krigsherjede landet. Boken ble nominert til prisen som beste fotobok i USA samme året som den kom ut.

Han har brukt tre år på å dokumentere den brutale konflikten i Kongos naboland, Den sentralafrikanske republikk, og dette arbeidet vant *Amnesty International Award for Media* i 2014 og den prestisjetunge *Robert Capa Gold Medal* fra Seas Press Club of America i fjor. I tillegg har han mottatt en rekke andre priser for sitt omfattende arbeid.

Forholdene i Den sentralafrikanske republikk er også dokumentert i hans siste bok, *The Unravelling* som ble utgitt i fjor.

I intervjuer forteller han at det er vanskelig å forberede seg på alle eventualiteter når han reiser ut på reportasje. Han bruker de samme "fikserne", som

legger forholdene til rette, fra gang til gang, og sier at farlige situasjoner som kan oppstå er noe som må håndteres der og da.

– Noen ganger kan en situasjon virke stabil og trygg, for så å utarte til å bli farlig rett foran deg. Derfor er det viktig å holde oversikt over hva som skjer rundt deg, og hvis situasjonen endres, så må du hele tiden vurdere om du skal gå inn i ustabile og farlige områder, og når. Og ikke minst når du skal trekke deg tilbake, sier han.

Han ser ingen motsetning mellom å være fotojournalist og samtidig ha oppdrag for organisasjoner, som blant andre Human Rights Watch.

– Når barn dør av blyforgiftning fordi de utvinner gull i gruver som finansierer kriger og konflikter, så er det en situasjon som angår oss alle. Når du ønsker å rette verdens søkelys mot slike forhold, betyr ikke det at du velger den ene eller andre siden i en konflikt.

– Jeg fotograferer fordi jeg er engasjert, og fordi jeg vil at andre skal få vite hva som skjer slik at de også kan engasjere seg, sier Marcus Bleasdale.

TEKST: PER FLAKSTAD
FOTO: © MARCUS BLEASDALE

«Jeg fotograferer fordi jeg er engasjert, og fordi jeg vil at andre skal få vite hva som skjer slik at de også kan engasjere seg»

Sårbare landskap

MARCUS BLEASDALE

Marcus Bleasdale
FREDAG 11. MARS – 17:25-18:10.

Marcus Bleasdale er ingen rendyrket naturfotograf, men en dokumentarist som bruker arbeidet sitt til å påvirke politiske beslutninger.

Bleasdale regnes som en av nåtidens mest anerkjente fotojournalister. Han har brukt de siste 15 årene på å dokumentere noen av verdens mest brutale konflikter.

Bildene hans dokumenterer både rovdrift på sårbare naturressurser, og har samtidig fokus på menneskerettigheter og den humanitære situasjonen i flere av verdens konfliktområder. De er blant annet vist i det amerikanske senatet, i FN, og i det britiske parlamentet.

Med bakgrunn i sin utdanning innen økonomi og ledelse, har Bleasdale

undersøkt hvilke krefter som utløser og som driver de brutale konfliktene, og det har ført han til gruvedrift og nettverk av paramilitære grupper knyttet til driften.

Den britiske fotografen, som er bosatt i Oslo sammen med sin norske kone, er tilknyttet det kjente bildebyrået VII, og han gjør oppdrag for blant andre National Geographic og Human Rights Watch. Han har hatt en rekke utstillinger på prestisjetunge gallerier i London og New York, i tillegg til Nobels Fredssenter og Henie Onstad Kunstsenter i Oslo, og Fotografiska i Stockholm.

På jobb med ville ulver

BRUNO D'AMICIS

Bruno D'Amicis
FREDAG 11. MARS – 18:25-19:25.

TEKST: NINA FRYDENLUND
FOTO: © BRUNO D'AMICIS

Italienske Bruno D'Amicis har alltid vært fascinert av naturen. Med tiden har han innsett at han gjennom å dokumentere naturen også kan formidle noe av seg selv.

Han begynte å fotografere for over 20 år siden, da han følte et behov for å ha et verktøy som kunne formidle opplevelsene hans. – Jeg trengte et visuelt utløp, forteller han. – Noe som kunne gjøre naturopplevelsene tidløse, og hjelpe meg med å dele min lidenskap med andre. – Først forsøkte jeg å tegne dyrene, men da jeg oppdaget fotografi- et skjønte jeg at jeg hadde funnet mitt språk.

NÆRKONTAKT MED DYR

Vi ber han om å beskrive sitt største og beste øyeblikk som fotograf. – Jeg kan komme på veldig mange! For eksempel da jeg kom over min første ørkenrev, eller fennek, etter å ha lett etter den i månedsvis i Sahara. Eller da jeg hadde nærkontakt med en hunnløve i skogen i de Etiopiske fjellene. Da jeg var i Italia og jobbet med ulv, opplevde jeg at en ulvevalp kom og satt seg rett i nærheten

med hodet til en hjort i munnen. Jeg har hatt mange slike uforglemmelige øyeblikk hvor jeg virkelig har følt meg nære naturen.

ET VANSKELIG PROSJEKT

Ulveprojektet var han nær ved å gi opp flere ganger. – Ville ulver i Europa er blant de mest sky artene vi har. De unngår kontakt med mennesker for enhver pris, derfor var dette prosjektet spesielt vanskelig. Å se en ulv er mulig, men å fotografere dem er ganske vanskelig. Å få et godt bilde av en vill ulv er omtrent galskap, så den aller største utfordringen i dette prosjektet har vært å holde fokus. Jeg kunne gå ukesvis uten bilder og observasjoner, så tanken om et enklere prosjekt streifet meg flere ganger.....

MANGE ROLLER

Han anser seg selv som en naturentusiast, konservator og historieforteller. – Fotograferingen gjør at jeg kommer meg ut og nyter et nært forhold til naturen. Jeg lærer utrolig mye av å observere arter, lese om dem og snakke med spesialister. Jeg ser på meg selv som en forkjemper for naturen som bruker bilder for å formidle kunnskap og naturopplevelser for å rette fokus mot biologisk mangfold og bevaring av naturen.

se mot nord

oytun.no
Øytun folkehøgskole

Øytun folkehøgskole

Naturfoto | 70° Nord
Bergtatt | Arktis | Off piste
Hundekjøring | Jakt og fiske

Workshops nordlys og fuglefjell

Øytun folkehøgskole, N-9518 Alta - +4778449140
www.nordisknaturfoto.net - www.oytun.no

WILDPHOTO TRAVEL

Bli med WildPhoto Travel på en uforglemmelig fotoekspedisjon til Svalbard eller Galapagos i 2016. Vi har arrangert dedikerte fotoekspedisjoner i mer enn 10 år, og turene våre er testet, planlagt og ledet av anerkjente naturfotografer i WildPhoto guideteamet. Se bilder og les mer om ekspedisjonene på vår hjemmeside.

www.wildphoto.com

GALAPAGOS

21.04-02.05 2016. Få plasser ledig

SVALBARD

mars - april og juni - september. Få plasser ledig

2for1

Velg solbriller med styrke som ditt andre par

100% UV-beskyttelse

Specsavers Ski Tlf: 67 20 46 20
Torgveien 2

Skulle ha gått til
Specsavers

Gjelder når du velger solbrille som brille nr 2 i vårt 2for1 tilbud fra 795. PENTAX enstyrkeglass (1,5 indeks), fargede glass (normalpris 250) og UV-filter (normalpris 250) er inkludert. Tilbudet gjelder t.o.m. 10/9 2016 og kan ikke kombineres med tilbud. ©2016 Specsavers.

OLYMPUS

Olympus er klare for Natur Fotografen.
Er du klar for å miste noen kilo?

40-150mm f2.8 PRO
80-300mm f2.8 med 35mm
79,4mm x 160mm / 880g

300mm f4.0 IS PRO
600mm f4.0 med 35mm
92,5mm x 227mm / 1.475g

Designet for å imøtekomme både profesjonelle fotografer og entusiaster sine behov, er OLYMPUS M.ZUIKO-objektiver skapt fra en kompromissløs dedikasjon til skarp bilde kvalitet og presisjon. Det kompakte og lette designet lar deg utvide fotograferridighetene dine, samtidig som det sørger for førsteklasses optisk ytelse.

Les mer: www.olympus.no/lenses

ZUIKO
LENS SYSTEMS

Det handler om å berøre mennesker

HANS JACOB FINSTAD

TEKST: PER FLAKSTAD
FOTO: © HANS JACOB FINSTAD

Etter å ha hørt Morten Krogvolds lidenskapelige oppfordring om å bruke sine kreative krefter enda bedre, opplevde Hans Jacob Finstad at fotografering ble mer enn en hobby, mer som et kall.

– Det var en sterkt og dypt personlig opplevelse, sier Hans Jacob Finstad, som ikke ønsker å utdype den nærmere. Men som prest i Oppsal menighet i Oslo har han bedre kjennskap til hva det vil si å få et kall enn de fleste andre.

Han hadde vært en lidenskapelig hobbyfotograf i mange år, men etter denne april dagen i 2001, begynte han å jobbe enda hardere for at bildene og bildespillene med musikk skal berøre de som opplever dem.

– Det er det alt handler om. Jeg ønsker å berøre mennesker, sier han.

– Som prest med ordene og sangen. Som fotograf med bildene og med musikken.

Han er opptatt av estetikken i naturen. Men det betyr ikke at han gir oss postkortvake motiver i sterke farger, snarere abstrakte former, farger, detaljer og strukturer – uten at det blir nonfigurativt, men der du selv kan legge mye av dine egne tanker inn i det du ser.

– Jeg forsøker se det mange andre kanskje bare går forbi uten å se, prøve om jeg kan finne det lille ekstra i det ordinære, sier han.

– Det er sagt at skjønnheten berører øynene, men at kunsten berører hjertet, sier Hans Jacob Finstad.

Til Ski kommer han med en poetisk bildeserie der vann har en sentral rolle, og hvor begrepet vann har en videre betydning. Det blir blant annet bilder av is, mønster i sand, bølger, lys og skygge på snøflater og skavler, strå og kvist i vann og snø.

Alt dette skal ledsages av levende musikk fra scenen som Laura Marie Rueslåtten Olseng, mest kjent som klokkenisten i Oslo rådhus, har komponert spesielt til disse bildene.

Foto har vært hans hobby og lidenskap helt fra han var liten og ble innviet i kameraets og mørkerommets mysterier av faren som var journalist og fotograf. Av farens fotografkolleger fikk han også mange tips.

– Jeg fotograferte alt mulig de første årene, men så fikk jeg se arbeidene til Jørn Bøhmer Olsen og Rolf Sørensen, og dette syntes jeg var fantastisk flott. Jeg ville gjerne også prøve å få til noe liknende, og derfra ble det mer og mer natur, forteller han.

Dessuten er han et ivrig friluftsmenneske som bruker mye tid i marka rundt Oslo, både Nordmarka og Østmarka. De siste 40 årene tror jeg få andre har så mange timer i marka som meg, og flere besøk på markahyttene, sier han.

Det er også rundt Oslo han finner de fleste motivene sine: – Jeg trenger ikke reise langt til eksotiske steder for å finne det jeg fascineres av. Men landskaper blir det lite av for mitt vedkommende, bare av og til. Ellers er jeg opptatt av et minimalistisk uttrykk.

– Hvor lite informasjon kan jeg putte inn i et motiv, og fortsatt gjøre det interessant for en betrakter?

Og mange synes han klarer å få fram noe interessant i bildene sine. Helt siden 1980-tallet har han vært en populær foredragsholder som har reist mye rundt på Østlandet med bildespillene sine, og han har gitt ut tre bøker, der spesielt den første *Dette er dagen* med bibeltekster og naturbilder solgte meget godt.

Hans Jacob Finstad

📅 LØRDAG 12. MARS – 09:00-09:45.

KAI JENSEN

På jakt etter lyset

Kai Jensen

📅 LØRDAG 12. MARS – 10:00-10:45.

I snart 20 år har Kai Jensen jaktet på lyset med kamera og stativ. Det har vært en fantastisk reise gjennom små og store landskap, og ikke minst magiske møter med dyr og fugler.

Han kaller seg selv lysjeger. Og i sitt foredrag under naturfotofestivalen i Ski vil han ta oss med på en poetisk reise der vi følger lysets skiftninger gjennom et år – fra bitende blå vinternetter til rødstrupas varmende vårsang. Vi skal vandre gjennom lyse sommernetter, der drømmer og eventyr leves ut, før årets siste akt – høsten – kommer med sine utallige fargevalører.

Han hadde i utgangspunktet ingen planer om å bli fotograf, men da den eldre broren brått døde for 20 år siden, ble fotograferingen hans mentale redningsplanke – noe meningsfylt som han kunne fylle tiden med, som hjalp han til å tenke på noe annet og holde sorgen på avstand.

Siden han allerede som ung var glad i friluftsliv, ble fotograferingen ikke bare et sted for kreativ utfoldelse med kameraet, men også en måte å ta de gode opplevelsene fra turene med seg hjem.

Det tok ikke så lang tid før det viste seg at han hadde både talent og vilje til å skaffe seg den tekniske kunnskapen som gjorde bildene hans stadig bedre. Både mestringsfølelsen og anerkjennelse gjorde at interessen vokste.

– Jeg vokste på de gode tilbakemeldingene, og rundt årstusenskiftet følte jeg at jeg hadde blitt såpass godt etablert at jeg torde å slippe taket i den faste jobben jeg hadde, sier han.

Som den første naturfotografen i landet, ble han i 2003 tatt inn i bildebyrået Scanpix og deres storsatsning, Scanpix Creative.

– Da syntes jeg at jeg hadde fått et veldig solid bein å stå på, forteller han.

Og dermed var kranfører Kai Jensen blitt naturfotograf på heltid.

I 2010 ble han plukket ut til å bidra i prosjektet *Wild Wonders of Europe*, der oppdraget var å dokumentere den ville naturen på Grønland. Han er glad

i å reise utenlands, men likevel er det i nærområdene at fotogleden vokser fram.

Her liker han å ferdes, og finne motivene, se på lyset, vurdere det, for så slippe det inn på kameran sensoren i en presis eksponering. Denne inspirasjonen fra nærområdene har resultert i flere bøker, først en bok om Nordmarka i 2005, og i fjor ga han ut en praktbok om hjemkommunen, Nittedal.

Han ble kåret til Norgesmester i naturfoto i 2008, og er premiert i flere prestisjetunge internasjonale konkurranser.

I tillegg er han en ettertraktet foredragsholder og kursholder i både teknikk og billedskapning, og i etterarbeid for dem som ønsker å bli bedre med digital organisering og bildebehandling i det mye benyttede programmet Lightroom.

Kai Jensen er også et organisasjonsmenneske som tidligere har vært leder av naturfotoklubben Biofoto. I dag sitter han som leder i NN, organisasjonen til Norges profesjonelle naturfotografer. Han var i tillegg med på å starte magasinet Natur og Foto.

I fjor åpnet han også sitt eget galleri i Nittedal.

BILDEVURDERING PÅ DIREKTEN

Tom Dyring

Lars Andreas Dybvig

En nyhet på årets festival er at deltakerne får være vitner til en bildevurdering fra scenen.

De tre erfarne fotografene *Tom Dyring*, *Dag Thorenfeldt* og *Lars Andreas Dybvig* skal analysere og vurdere bilder fra inviterte fotografer mens publikum i salen hører på.

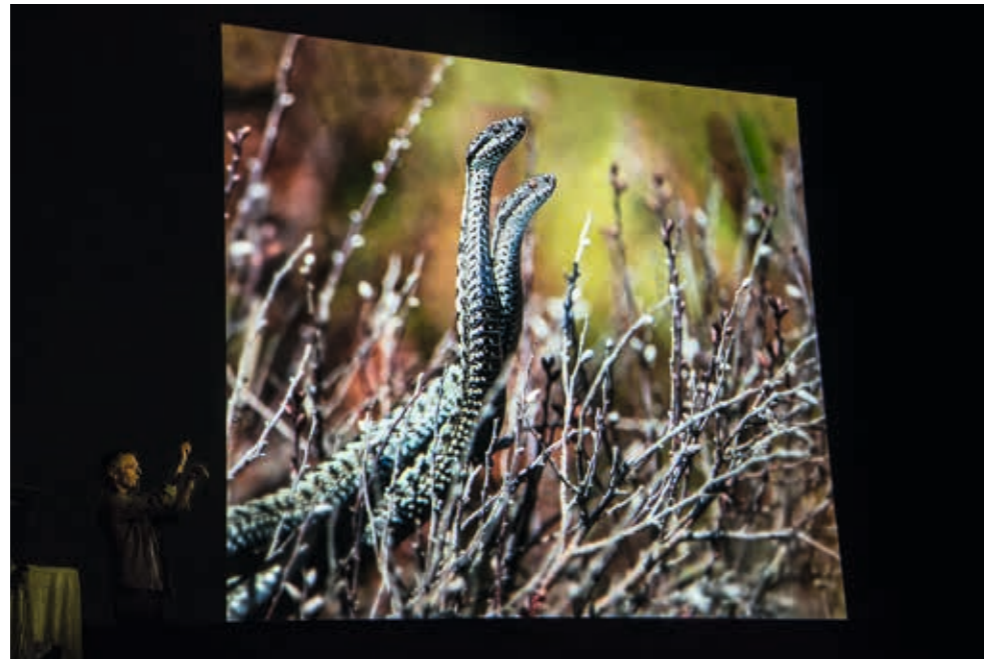
Totalt vil vurderingen omfatte mellom 20 og 30 bilder, og her er det mye å lære for naturfotografer som er opptatt av kvaliteten på naturbildene sine.

De tre fotografene vil reflektere over bildenes innhold og teknikk, naturfotografiets ulike sjangere, og beskrive hvordan de opplever bildet og bildets kvaliteter i forhold til det fotografen ønsker å formidle.

Dyring, Thorenfeldt og Dybvig har kunnskap og faglig trygghet til å hevde sine ærlige meninger. Samtidig er de fotografer med ulik bakgrunn og bildestil. Det er slett ikke utenkelig at de vil oppleve og vurdere bilder ulikt, og få problemer med å komme fram til en felles konklusjon.

Men en eventuell konklusjon vil sannsynligvis være det minst interessante i denne seansen. Det er refleksjonene og diskusjonen mellom de tre som kan gi publikum de verdifulle innspillene til å gå hjem og reflektere videre over sine egne bilder.

Her er det bare å åpne både sinnet og ørene, da vil det være mye å ta med seg både i arbeidet med egen bildeskaping og det å lære å analysere og vurdere andres bilder.

I fjor snakket Tom Dyring om sitt eget arbeid, blant annet dette prisvinnende bildet av to slåsende hoggormer i parringstiden. I år skal han analysere og vurdere andres bilder sammen med Dag Thorenfeldt og Lars Andreas Dybvig. Foto: Per Flakstad

TEKST: PER FLAKSTAD

Foto: © ROLF STØA

De tre erfarne fotografene Tom Dyring, Dag Thorenfeldt og Lars Andreas Dybvig skal analysere og vurdere bilder fra inviterte fotografer, om enn ikke akkurat disse illustrasjonsfotoene.

Foto: © LARS ANDREAS DYBVG

Dalen Villmarkssenter

- naturfotografens mekka!

Dalen Villmarkssenter byr på fotogene øyeblikk hele året i ei naturperle uten sidestykke! Dette er et perfekt sted for nybegynnere til å utfolde seg med sakkyndig hjelp om ønskelig. Tilrettelagte skjul står klare til deg, og blinkskuddet er bare et klikk unna! Positiv og bratt læringskurve gjennom aktive dager og fine foredragskvelder! Vi har objektivutleie i samarbeid med Stavanger foto.

Sommeren 2017 kan du bli med på workshop med fotograf Jørn Areklett Omre! Benytt muligheten til å oppleve naturlige høydepunkter på rekke og rad gjennom god veiledning og ikke minst en hyggelig sosial ramme.

Dalen Villmarkssenter byr på et vilt og vakkert landskap med fossefall, våtområder, dype skoger og en naturlig mystikk. Her møter du et variert dyre- og fugleliv.

E-post: jostein@hovdmyra.no
Tlf.: 900 65 976

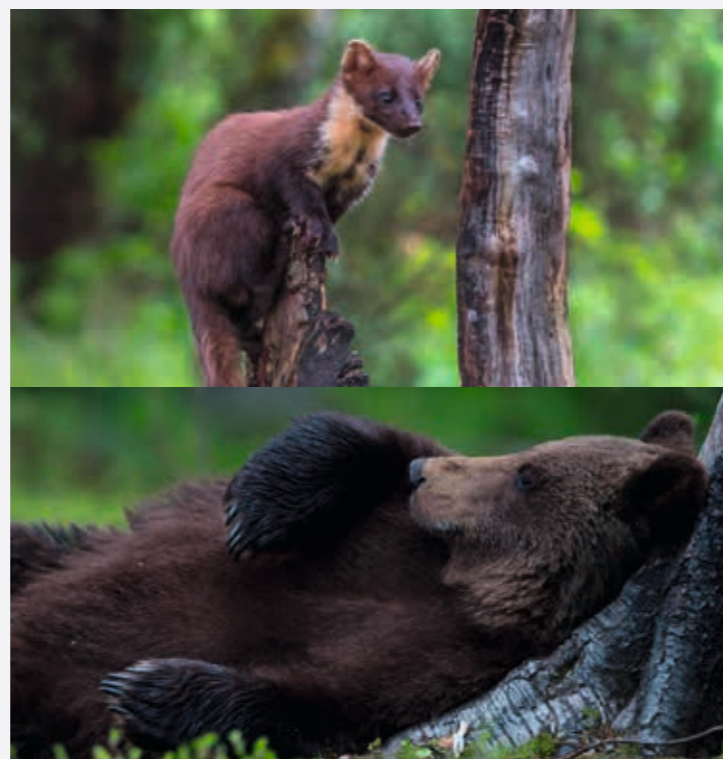
Naturfotospesialisten!

Stavanger foto er en av landets største foto-butikker og en ledende faghandel innen fotoutstyr. Vi samarbeider med flere av landets mest kjente naturfotografer.

Våre ansatte har betydelig erfaring fra natur- og dyrefoto, og vi vet derfor hvilke utfordringer naturfotografen møter. Med riktig utvalg og stor produkt- og fagkunnskap kan vi hjelpe deg med råd og anbefalinger både før og etter kjøp.

FUJIFILM Leica lowepro TAMRON
Panasonic Canon EPSON LEE Filters
Nikon SIRUI GoPro ZEISS

Stavanger foto
www.stavangerfoto.no

Du vet kanskje ikke hva du går glipp av men det er det mange andre som gjør

Det vet de som har besteget stupbratte, spisse fjell og spurt seg om en utsikt så velskapt kan være ekte. De som har sagt at de aldri har sett lignende, og ment det. De som har tatt inn Geirangerfjordens stupbratte juv i all sin prakt, og ment at bildene ikke yter det rettfærdighet. De som foretrekker følelsen av urørt villmark fremfor å gå i flokk, og som nyter at både armlaget og inntrykkene er store. De som har rodd i kjølvannet av gamle fiskere, smakt på rorbulivet og blitt vekket av at havet slår oppunder plankegulvet. De som har vært tett på naturens mektigste skapninger, på høyde med havørn og på dypet med prustende hvaler. De som har takket midnattsolen for at dagene aldri tok slutt. De som har innsett at reisen hit verken var lang eller kronglete, og som kommer igjen og igjen. Det er mange av dem. Og de vet at opplevelsene er verdt å dele.

CLASSIC NORWAY HAR HOTELLER OG RORBUER I LOFOTEN OG PÅ NORDVESTLANDET, OMKRANSET AV VAKRE MOTIV.

Møt oss på vår stand på NORSK NATURFOTO FESTIVAL - Ski 11. - 13. mars 2016. Mange gode messetilbud!
Se også vårt FOTOWORKSHOP PROGRAM for 2016 i samarbeid med INTERFOTO og Thomas Eckhoff.

www.classicnorway.no

Friluftsliv for alle!

📅 LØRDAG 12. MARS – 13:00-14:00.

Familien Haukanes Krempig kan kalles en ekte friluftslivsfamilie. De har ikke bare reist på lange turer til Svalbard og Alaska, men er også mye rundt i sitt nærmiljø i Alta i Finnmark. I deres foredrag på Norsk Naturfotofestival får vi se bilder og filmsnutter fra deres turer i inn- og utland.

TEKST: NINA FRYDENLUND
FOTO: HAUKANES KREMPIG

“VILLMARKSBARNA”

Familien har også fått sin egen tv-serie, og i januar 2016 vises sesong 3 av “Villmarksbarna” på NRK Super. Mer enn en million seere har fulgt Runa, hennes tre søsken og foreldrene deres på tur. – Vi elsker å jakte og fiske, og å leve av naturen. Det er veldig spennende å prøve å komme nært innpå dyr og fugler. Og kanskje få noen fine bilder også! forteller far Haukanes Krempig. De har vært på store og små turer på ski, på beina, med hundeslede, kano og gum-mibåt. I tv-serien får vi se når de møter tamme og ville dyr, og om spennende og

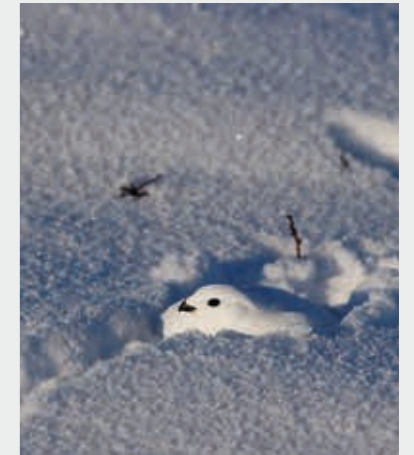
sjeldne naturfenomener. Disse opplev-elsene vil de også dele med oss under Norsk Naturfotofestival.

BARN INGEN HINDRING

- Vårt største ønske er å formidle tur- glede! Vi ønsker å vise at barn ikke er noen hindring for å drive med friluftsliv. Det gjelder å finne de rette aktivitetene, så har friluftslivet utfordringer til alle aldre. Alt fra minstemann på 7 år, til eldstemann på 16, og mor og far. Alle disse fine opplevelsene skaper et spesielt samhold i familien. Ingen tur er for liten, og ingen tur er for stor.

Vintertur med hundeslede.

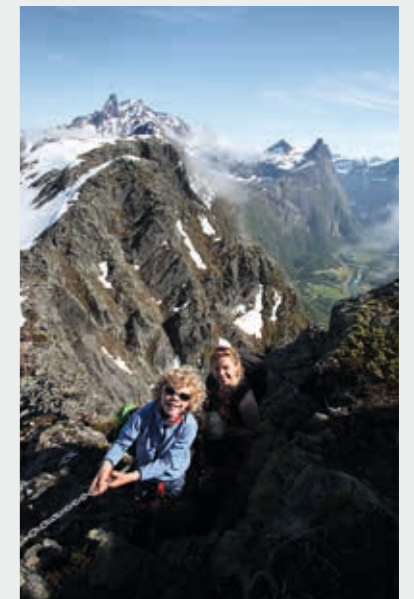

Rype i dokk.

Møte med bjørn i Noatak, Alaska.

FOTO: © REBECCA A. HETLAND

Romsdalsegga.

“Villmarksfamilien” på tur i Alaska.

Drømmende mystikk

MATS ANDERSSON

Mats Andersson
LØRDAG 12. MARS – 15:30-16:15.

Naturfotografen Mats Andersson vet hvordan en elg ser ut. Men ut over det er han ikke spesielt interessert.

Likevel er det blant annet dyrefoto han skal snakke om når han kommer til naturfotofestivalen i Ski. Temaet for hans foredrag er fortellingen bak boken *Möten* som han lanserte i 2014 sammen med finske Heikki Willamo som publikum på fjorårets festival ble kjent med.

Möten handler om møtet mellom de to fotografene, møtene med dyra, møtene med seg selv...

Mats Andersson regnes i dag som en av Sveriges mest spesielle og kreative naturfotografer, som med sine svarthvite bilder og personlige bildestil

ikke dokumenterer naturen rundt seg, men heller gir betrakterne en personlig opplevelse gjennom et kunstnerisk uttrykk.

Bildene skaper han i ensomhet på lyse sommernetter i Småland der han bor, tidspunkter da dyrene er som mest aktive. Hans fargeløse bilder skildrer natur og dyr på en nesten drømmende måte. Selv om de er skapt på lyse sommernetter, fornemmer vi ikke sjelden en mørk og mystisk undertone i hans særegne bildestil.

Kanskje kan denne personlige stilen ha noe å gjøre med at bakgrunnen

hans er ganske forskjellig fra mange andre naturfotografers. Han har en utdanning fra kunstindustriskolen i Göteborg, og siden slutten av 1980-tallet har han arbeidet som art director i reklamebransjen.

– Naturbildene blir som et pustehull for meg, et slags fristed der jeg kan jobbe med egne prosjekter, sier han.

Derfor er han ikke så interessert i elgen som art. Han ønsker å fange stemningene og mystikken, snarere enn å dokumentere naturen slik den ser ut og samle på pene portretter av ulike arter.

Det var først da han flyttet ut i skogen utenfor Jönköping at han for alvor begynte å utvikle sitt eget bildespråk. Da oppdaget han at han bodde i de samme skogstraktene som bildekunstneren John Bauer, som med sine malerier fra slutten av 1800-tallet og begynnelsen på 1900-tallet har vært en av Mats' inspirasjonskilder.

Først i 2008-2009 syntes han at han hadde funnet en stil som var hans personlige.

– Bauer hadde fantasi, og viste oss

at mystikken også fantes i våre egne skoger, sa Mats om sin tredje bok i 2011, som nettopp hadde John Bauers skoger som både tema og boktittel. *John Bauers skogar* og *Möten* er to av Anderssons totalt 11 bøker. For en av dem, *Djur. 66 bilden*, ble han i 2013 nominert til Svenska Fotobokpriset.

Han håper å inspirere andre naturfotografer til å våge å gå litt lenger, bli litt mer personlige, og ikke bare vise fram teknisk perfekte artsportretter.

– Mine bilder er jo ikke naturbilder i tradisjonell forstand, mer kunstbilder med naturen som motiv og inspirasjon. Sannsynligvis appellerer bildene til en annen type publikum enn de som helst ser tradisjonelle naturbilder.

Bildene er naturskildringer, men ikke helt abstrakte. Her finnes figurer og former, og til og med en og annen elg, selv om Mats egentlig ikke er så interessert i dem.

– Det finnes mye elg i skogene der jeg jobber, og jeg ser dem ofte. De får gjerne være med i bildene, men bare som en del av en naturskildring. De får ikke lov å ta over, sier Mats Andersson.

TEKST: PER FLAKSTAD
FOTO: © MATS ANDERSSON

En annerledes naturfilm

ARNE NÆVRA OG TORGEIR BECK LANDE

Arne Nævra og Torgeir Beck Lande
LØRDAG 12. MARS – 16:25-17:25.

TEKST: PER FLAKSTAD
FOTO: © ARNE NÆVRA

De som var til stede på den første naturfotofestivalen i Ski i 2014 hadde gleden av å møte Arne Nævra. Nå kommer han og Torgeir Beck Lande tilbake, denne gangen med en annerledes naturfilm.

I Nævra og Beck Landes nye film følger vi en tenkt person, som vi aldri ser fullt ut, på hans opplevelser av en tiurleik i Holleia og et "Trolltjern" i samme skogsområde – mellom Krøderen og Tyrifjorden i Buskerud.

Vi er med han og i han, når han tenker – mens vi bare ser føttene hans og hendene hans.

De blander realistiske, dramatiske og vakre naturskildringer med fiksjon og mytiske elementer som de har hentet fra kjente fortellinger og villmarksromaner.

Gjennom tre år på leiken får vi oppleve en utrolig historie om en tiurs vekst og fall. Vi blir vitne til at Keiseren vin-

ner tronen og taper den, med en sterk assosiasjon til Peder Christian Asbjørnsens klassiker *En tiurleik i Holleia*. Ved Trolltjernet oppleves naturmystikken til fulle – helt i Theodor Kittelsens ånd i kunstverket fra det skremmende myrtjernet med Nøkken.

... Og hva er det egentlig som plasker i vannet der i nattemørket?

Arne Nævra og Torgeir Beck Lande har både hovedfoto og regi på denne produksjonen. Gjennom sitt selskap Naturbilder AS representerer de kanskje det største og mest ambisiøse klassiske naturfilmmiljøet i Norden akkurat nå. De har begge lang fartstid som profesjonelle filmskapere og naturfotografer.

Deres største satsing så langt, Norske Naturperler som ble vist på NRK første gang i 2014, fikk en meget god mottakelse. Både i produksjonsteknikk og innhold lå den på et høyt internasjonalt nivå.

Nå går serien rundt i verden under navnet *Wild North* i tre episoder på én time.

De er fullt ut klar over at seernes krav til naturfilmer har endret seg og blitt høyere i takt med at kvaliteten på både teknikken og historien som fortelles er blitt bedre.

– Før kunne jeg bare pakke sekken og ta med meg kameraet ut i skogen på en solskinnsdag. I dag reiser vi aldri ut uten en nøye planlagt produksjonsplan, sier Beck Lande.

– Vi må erkjenne at det ikke lenger er nok å vise fine bilder fra naturen for å holde på folks oppmerksomhet. Vi må i tillegg fortelle historier om motgang og medgang, om konflikter og drama – kort sagt historier som berører folk, sier Arne Nævra.

Han er en av de mest kjente naturfilmskaperne i Norden, og har i mange år vært knyttet til naturredaksjonen i NRK. Han har også produsert flere omfattende serier, blant annet *Vi på Langedrag* og *Villdyr og Villmark*.

I tillegg til egne produksjoner, har han tidligere vært knyttet til flere av

BBCs prestisjefylte naturserier som fotograf og assisterende producer. Sammen med Torgeir Beck Lande har de valgt den "vanskelige veien". Alt filmes i Norge, og de filmer bare ville dyr. Det gjør at de må bruke flere år på å få tak i det materialet de trenger for å fortelle nettopp de historiene som berører seerne.

– De norske villdyra er preget av det sterke jakttrykket som gjelder generelt i landet. Det jaktes overralt, og det gjør dyra veldig sky. Naturlig uredde dyr finnes ikke her til lands, og dermed blir det også mer krevende å filme dem, forteller Nævra og Beck Lande.

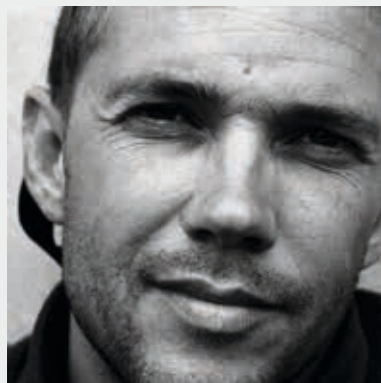
«De norske villdyra er preget av det sterke jakttrykket som gjelder generelt i landet.»

Under overflaten

MAGNUS LUNDGREN

Magnus Lundgren

LØRDAG 12. MARS – 17:40-18:25.

Den svenske fotojournalisten Magnus Lundgren vil ta oss med under overflaten, ned dit hvor haiene svømmer.

Han vil fortelle om sine møter over hele verden med denne havets mest beryktede skapning, også fra norske farvann.

Gjennom sine bilder og historier vil han vise hva som er myter og hva som er virkelighet. Er haien så farlig som mange av oss innbiller seg?

Og han vil stille spørsmålet: Er haien et rovdyr, eller er den et offer?

Magnus Lundgren er en fotojournalist av internasjonalt format som har spesialisert seg på miljøer i sjø og ferskvann. Han har hele verden som sitt

kontor, og er publisert i en rekke prestisjetunge magasiner og bøker, i tillegg til at han har gitt ut egne bøker.

Han er opptatt av å bevare verdens maritime miljøer, og var en av initiativtakerne til prosjektet *Wild Wonders of Europe*, og hans siste bok *Europas vilde vasser* som kom i 2012 var en del av dette prosjektet.

Lundgren har etablert Wild Wonders Foundation, og sammen med Staffan Widstrand er han nå i startgropa med prosjektet *Wild Wonders of China*.

Som en stor inspirasjonskilde trekker han fram den franske eventyreren, fotografen og filmmakeren Jaques-Yves Cousteau som var en av pionerene i arbeidet med å ta vare på og bevare sårbare maritime miljøer.

– Det startet med hans hviskende og hese stemme fra den lille høyttaleren på familiens gamle TV og det som da var spektakulære undervannsoptak. Det var akkurat som om han kom ut fra skjermen og ba meg dra ned under overflaten og undersøke selv, har Magnus fortalt i et intervju.

Den unge gutten ble fullstendig hekset, og det har han vært siden.

Dermed sier også svaret på spørsmålet om hvorfor han valgte å bli naturfotograf nesten seg selv:

– Det er ikke snakk om valg, det er snakk om lidenskap, noen vil vel nesten kalle det på grensen til galskap. Samtidig betrakter jeg arbeidet mitt som et

stort eventyr å få lov å holde på med.

I tillegg til å fotografere, har Magnus i mer enn 20 år ledet turer og ekspedisjoner, og guidet andre fotografer til fjerntliggende områder som pakkisen i Arktis, kystområdene rundt ekvator og de store åpne havområdene på alle verdenshavene.

Etter mange års virksomhet på høyt nivå, har Magnus Lundgren samlet seg en lang liste premieringer og priser. Han er mest stolt av premieringene i konkurransen *Wildlife Photographer of the Year* og fra *European Wildlife Photographer of the Year*, der han vant den prestisjetunge tittelen årets fotograf i 2011 i klassen for undervannsfoto.

I fjor vant han *Arne Schmitz Conservation Prize* der en av begrunnelsen var at hans bilder og tekster bidrar til forståelse og interesse for havet og alle små og store dyr og organismer som lever der.

TEKST: PER FLAKSTAD
FOTO: © MAGNUS LUNDGREN

CARSTEN EGEVANG

var et av de største problemene, men både klær og teknikk tåler kulde bedre nå enn tidligere. En større utfordring er de store avstandene og mangelen på infrastruktur. Det er lite reiselivsnæring her og få turister, så å komme seg til de stedene hvor dyrene er, er både vanskelig og svært dyrt.

FORPLIKTET TIL Å DELE

Jeg har jobbet på Grønland i mer enn 20 år, og har utallige fantastiske naturopplevelser. Men en ting som jeg alltid har funnet svært fascinerende er å ankomme et fuglefjell. Man kan reise i dagevis fra kysten uten å se noe nevneverdig liv. Så plutselig kommer man fram til en havfuglkoloni med et yrende liv, med lyder og lukter og fugler alle veier! Det er alltid en utrolig opplevelse. En stor drivkraft bak mitt fotografiske arbeide er at jeg synes jeg er utrolig privilegert som får oppleve et stykke av Arktis som få andre får oppleve. Derfor føler jeg et stort behov, ja nesten en forpliktelse til, å dele disse storslåtte naturopplevelsene.

KLIMAENDRINGENE KONKRETISERT

Egevang ser daglig resultater av klimaendringer på Grønland.

- Klimaendringer er for de fleste mennesker noe abstrakt. Noe som muligens vil inntreffe en gang i fremtiden. Men på Grønland er det helt motsatt. Her ser vi klimaendringene svært tydelig! For hvert år som går minker den livsviktige havisen som kommer på vinteren og ligger til utpå våren, i omfang. Dette har konsekvenser for både mennesker og dyr. Dyrenes vandringsmønstre endrer seg, kjøring med hundeslede er bare mulig en kort periode, og mulighetene for jakt blir dårligere. De siste tiårene har det tradisjonelle Grønlandske leveviset forandret seg mye. Antallet sledehunder har blitt dramatisk redusert, og jeg er overbevist om at det vil skje radikale endringer framover. Jeg føler at det er et kappløp med tiden, og jeg forsøker å komme meg til Grønland så ofte som mulig for å dokumentere det som er igjen av det unike og tradisjonelle som finnes der oppe.

TEKST: NINA FRYDENLUND
FOTO: © CARSTEN EGEVANG

Grønlandsfotografen

Carsten Egevang

LØRDAG 12. MARS – 18:55-19:40.

- Det er få steder i verden man kan oppleve en så uforstyrret natur med enorme vidder. Den grønlandske naturen er virkelig barsk og rå – dyr og mennesker balanserer helt på grensen av hvor det er mulig at eksistere. Det synes jeg er veldig fascinerende!

“Grønlandsfotografen” Carsten Egevang er betatt av den store og ville grønlandske natur. Han begynte å fotografere de fugleartene han jobbet med som biolog, og fotograferingen var først og fremst dokumentasjon av feltarbeid. I dag fotograferer han fortsatt fugler og andre dyr, men de seneste åra har han dokumentert mennesker på Grønland og hvordan de lever.

– De lokale innbyggernes tilknytning til- og avhengighet av den store

arktiske natur er noe som interesserer meg veldig mye. Jeg har tilbrakt lange perioder med grønlandske fangstfolk på jakt etter dyr, med hundeslede som eneste transportmiddel. Det er utrolig spennende å observere hvordan disse menneskene orienterer seg i dette strenge arktiske miljøet hvor det minste feiltrinns kan bli fatalt.

KULDA ER DEN MINSTE UTFORDRINGEN!

- Å jobbe i Arktis er utfordrende på flere måter. Man skulle kanskje tro at kulda

FOTOFESTIVALEN PÅ SKI KINOSENTER

Norsk NaturfotoFestival 2016 vil foregå på Ski Kinoseneter som ligger i samme bygning som festivalhotellet.

Rådhussteatret, der festivalen har blitt arrangert de to første årene, er stengt på grunn av oppussing fram til november 2016, og skal blant annet få vesentlig flere sitteplasser.

Derfor vil alle foredragene og framvisningene på neste festival foregå i den største salen i Ski Kinoseneter.

Ski kinoseneter ligger i tilknytning til Ski Storsenter, akkurat som festivalhotellet Thon Hotel gjør. Gåavstanden fra hotellinngangen til kinoen er ca. 200 meter. Kinoseneteret har åtte saler, den største – der fotofestivalen vil foregå – har 384 seter og topp moderne visningsutstyr og lydanlegg.

Kinoen har en kiosk, og i tilknytning til foajeen ligger også et lite spisested. Kinofoajeen er forholdsvis romslig, og kan være et fint sted å mingle med kjente og ukjente.

TEKST: PER FLAKSTAD

Brennvidde: 400mm · Eksponering: F/6.3, 1/250 sek · ISO 640 © Audun Rikardsen

"Dette objektivet har blitt et av mine favoritter. Det er utrolig anvendelig i situasjoner hvor man ikke helt vet hvor motivet kommer, og den store zoombredden gjør at man fort kan komponere bildet, det er lite i forhold til ytelse, skarpt og tåler en støy - det perfekte reiseobjektiv!"
- Audun Rikardsen, fotograf

ob.no
Tlf kundeservice:
852 33 230

- Fra kr 163,- per måned
- Tilgang til alle ØB+ artikler på nett.
- Tilgang til eAvisen – papiravisen i digitalt format fra kl 21.00 kvelden før.
- ekstra - en egen eAvis med nasjonalt og internasjonalt stoff.
- Del abonnementet med inntil 4 i husstanden.

Naturfotografens drøm.

SP 150-600mm F/5-6.3 Di VC USD

Ekstrem telezoom som fanger inn utrolige detaljer. Fang kraften og skjønnheten i naturen og dyrelivet, såvel som spennende sportsbilder med dette avanserte objektivet.

- Brennviddeområde fra 150mm til 600mm
- eBAND Coating for imponerende skarphet, levende bilder
- VC (Vibration Compensation) bildestabilisering
- Ultrasonic Silent Drive (USD) for stille, superrask autofokus
- Værsikret konstruksjon

Fatninger for Canon, Nikon & Sony*

* Sony-versjonen har ikke bildestabilisering, da dette er innebygget i Sonys kamerahus. (150-600mm F/5-6.3 Di USD)

www.focusnordic.no www.tamron.no

f TamronNordicBaltics

TAMRON
New eyes for industry

Foto: Robert Collett /Nasjonalbiblioteket

Naturfotografiet i et historisk perspektiv

PÅL HERMANSEN OG KAI JENSEN

Pål Hermansen og Kai Jensen
☞ SØNDAG 13. MARS – 09:30-10:15.

Naturfoto er totalt fraværende i den etablerte norske fotohistorien! Hva gjør vi da? Jo, selvfølgelig det eneste mulige: Vi skriver historien selv og gir den som en gave til oss - og alle andre naturfotointeresserte.

Foreningen Norske Naturfotografer (/NN) fyller 40 år i 2016. Det forplikter. Vi fotografer har lett for hele tiden å vende blikket framover og fable om det som ligger av spennende bilder og tekniske nyvinninger rundt neste sving. Men før vi nå går inn i det femte tiårets

ballsal, må vi snu oss i ærbødighet under dørkarmen og se tilbake. Hvor gikk veien, hva skjedde? Hva skjedde egentlig med oss, og hva skjedde med alle de generasjonene av kolleger som vi kunnskapsmessig har stått på skuldrene til?

TEKST: PÅL HERMANSEN

Når vi tenker etter, er både den nære og den fjerne naturfotohistorien noe vi egentlig vet ganske lite om. Ikke hjelper det å lese seg opp i denne historien heller, for den er ikke skrevet, - naturfoto er totalt fraværende i den etablerte norske fotohistorien! Hva gjør vi da? Jo, selvfølgelig det eneste mulige: Vi skriver historien selv og gir den som en gave til oss - og alle andre naturfotointeresserte. Denne historien er et manifest både over de pionérene som førte an i utviklingen av norsk naturfotografi - og de som kom etter.

Oppdraget med å samle trådene, spinne garnet og "strikke" boka, gikk til undertegnede. Det kunne i starten synes som en overveldende oppgave, men etter hvert ble det klarere hvordan strukturen måtte være: Siden Norge ikke er isolert fra resten av verden, og hverken naturen eller avbildingen av den er av ny dato, måtte boka strekke seg vidt, både i tid og rom. For å kunne forstå hvorfor ting er slik de er i dag, må alt hele tiden settes i perspektiv. Jeg har nøstet opp ulldotter fra nær og fjern og forsøkt å spinne dem til en rød tråd, som igjen har blitt til en rød bok. Slik kan leseren få kunnskaper fra førhistorisk tid og fram til i dag, uten å gå seg vill i alle detaljer.

Selv om naturfotografi, med hovedvekt på dyreliv, har vært prisgitt den tekniske utviklingen og dermed er relativt nytt som begrep, har fotografene gjennom hele den fotografiske historien arbeidet med landskapet. Noen landskapsfotografer er velkjente for de fleste, som Anders B. Wilse, men de fleste andre fotografene i samme tids-epoke er ukjente for oss i dag. I boka har en rekke av disse tidlige mesterne fått sine grundige biografier, slik at du skal kunne la deg forundre over deres begivenhetsrike liv og den rikholdige billedskatten de har etterlatt seg. Jeg tror for eksempel neppe du visste at Hanna Resvoll-Holmsen tok de første norske fargebildene av natur, av alle steder på Svalbard, i 1908?

Under og like etter siste krig hadde folk andre ting å ta seg til enn å fotografere natur, og det som ble publisert var oftest ganske intetsigende postkort. Men fra 1960-årene og utover vokste det fram en ny bølge av fotografer som

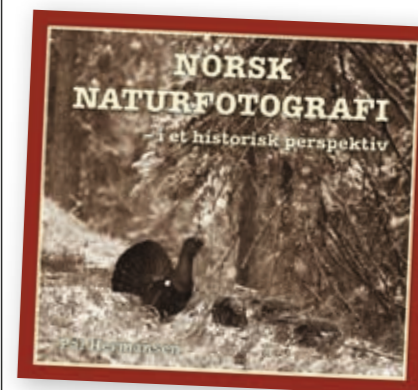
Foto: Anders B. Wilse /RMC

for første gang kunne tituleres som rendyrkede naturfotografer. De beste av disse representerer kvaliteter som det absolutt er verdt å huske og bevare. Flere var viktige personligheter i samtiden og betydde mye for utvikling av moderne naturfotografi. Også disse får du stifte bekjentskap med i boka, sammen med de ledende nålevende fotografene - og de unge og lovende arvtakerne. Her får du blant annet kjennskap til at Per Høst var mentor og læremester for den nå legendariske Sir David Attenborough i BBC, og at Jon Østeng Hov er Ridder av første klasse av den kongelige St. Olavs orden!

En fotografisk historiebok må være full av bilder. Det har vært en stor jobb å drive research og finne fram til det mest spennende bildematerialet, men takket være velvilje fra mange hold har vi lykkes bra. Boka bugner derfor av flotte og betydningsfulle bilder - som du kan glede deg over lenge!

Hvis du vil bli mer kjent med boka *Norsk Naturfotografi, - i et historisk perspektiv*, så må du komme på Norske Naturfotografers foredrag under naturfotofestivalen. Her vil du få se bilder og høre historier fra boka, men vi byr også på en rekke godbiter som det ikke ble plass til mellom permene.

«Jo, selvfølgelig det eneste mulige: Vi skriver historien selv og gir den som en gave til oss - og alle andre naturfotointeresserte»

STEIN P. AASHEIM

Eventyreren som samler på opplevelser

Stein P. Aasheim

📅 SØNDAG 13. MARS – 10:25-11:10.

TEKST: PER FLAKSTAD

FOTO: © STEIN P. AASHEIM

– Levende tid henspiller på det motsatte av dødtid. Min ambisjon er å inspirere til å erstatte dødtid med levende tid. Jeg har brukt mye tid på dette. Hele livet mitt, for å være presis. Dette kan jeg noe om, sier Stein P. Aasheim.

Han opplevde sitt første store eventyr da han og en kamerat padlet den 400 km lange South Nahanni River gjennom Yukon i Alaska.

Da han og kameraten tok hyre på en stykkgodsbaat for å komme seg til Kanada og videre til Alaska i 1972, skulle det egentlig være et ordentlig sprell for så å gli pent inn i folden av fast arbeidende og ordentlig mennesker.

Men etter padleturen var det det ingen vei tilbake, og siden har livet hans blitt styrt av guttedrømmer og eventyrlyst.

Han har gått Norge på langs på ski, klatret opp Trollveggen to ganger, syklet alene i Sahara, bodd i en fangsthytte på Svalbard sammen med familien gjennom en vinter, gått flere ganger over Grønland og på ski gjennom Gobi, og

gått Amundsens rute til Sydpolen, for å nevne noen få av alle eventyrene han har gjennomført.

Mest berømt ble han kanskje som deltaker i den første norske Mt. Everest-ekspedisjonen som kom helt til topps 21. April i 1985.

– Hver gang jeg realiserte en ny drøm ble det et tomrom der det var plass til enda flere drømmer, sier han.

Han har vært på toppen av det høyeste fjellet på fem kontinenter, og deltatt på flere spektakulære ekspedisjoner, blant annet opp nordveggen på Eiger i Sveits og opp på Broad Peak i Pakistan.

Han deltok også på den berømte ekspedisjonen da et norsk team i 1984 for første gang tok seg opp den loddrette 1500 meter høye østveggen på Great Trango i Pakistan. Den bragden lærte Stein P. Aasheim at selv verdens høyeste vegg, til da betegnet som umulig å bestige, likevel kan bestiges hvis du bare makter å holde fokus.

Men den lærte han også at livet er skjørt. De to klatrerne som kom helt opp, Hans Christian Doseth og Finn Dæhli, omkom på returen.

Aasheims debutbok *Trango – triumf og tragedie* ble et slags minneord over klatrekameratene. Inntektene la grunnlag for et minnefond som administreres av Norsk Tindeklubb.

Siden har Stein P. Aasheim skrevet ytterligere ti bøker, enten alene eller sammen med andre, om sine mange eventyrlige opplevelser.

I tillegg har han skrevet en rekke tekster, blant annet "Barn ingen hindring". En mann som har hatt med familien og overvintret i en fangsthytte på Svalbard, kan tillate seg å raljere over uttrykket. Som om barn skulle være et hinder for noe som helst...

"Jeg har dratt med mine egne barn høyt og lavt rundt i verden. Jeg får i blant spørsmål om jeg håper de skal følge i mine fotspor. Det gjør jeg ikke. Fri og bevare meg for å få barn med dragning til ville fosser og bratte stup. Men jeg håper jeg har greid å inspirere dem til å være nysgjerrige. Jeg håper friluftslivet blir en inngang til å betrakte livet selv som en oppdagelsesreise", skriver han.

"Til mitt tippoldebarn", er skrevet på oppdrag fra Miljøverndepartementet: "De kommer til å fortelle deg at veien til et godt liv er å samle på ting. Etter hvert vil de ha deg til å tro at jo dyrere ting du greier å samle, desto lykkeligere kommer du til å bli. Jeg vil bruke dette brevet til å advare deg. Du må ikke tro på dem. Du må bare ikke tro på dem. Det er helt andre ting du må samle på... Lev et liv som gir gode minner. Det er hele hemmeligheten".

Slik er budskapet fra en tippoldefar som erstattet dødtid med levende tid som han brukte til nettopp å samle på minnerike opplevelser.

«Lev et liv som gir gode minner. Det er hele hemmeligheten.»

HELGE SKODVIN

Utstillingsdyr på flyttefot

TEKST: NINA FRYDENLUND
FOTO: © HELGE SKODVIN

Helge Skodvin kaller seg ikke kunstner, men fotograf som holder på med dokumentariske prosjekter. Han jobber også frilans for magasiner og forlag, og prosjektene hans blir ofte en bok eller en utstilling.

Skodvin begynte tidlig med foto.

- Jeg hadde foto som valgfag i åttende klasse og syntes det var veldig kjekt. Det var noe magisk med å være i mørkerommet. Lukten av fix og framkaller, det røde lyset. Foto har vært en hobby siden den gangen. For egentlig

er han utdannet tømrer. To områder som muligens ikke har så mye til felles?

- Det som gjelder for både tømreryrket og foto er å komme seg opp om morgenen og jobbe. Det går ikke an å sitte å vente på inspirasjon, du må jobbe jevnt og mye.

INTERNASJONAL OPPMERKSOMHET

Prosjektet "A moveable beast" har fått stor oppmerksomhet både nasjonalt og internasjonalt. Deler av det har blitt publisert i blant annet Time Magazine, Intelligent Life og D2. Prosjektet er også vinner av Årets Dokumentar i Årets Bilde 2015.

Det naturhistoriske museet i Bergen stengte i 2013 dørene for å bygge om og renovere den ærverdige bygningen

fra 1865. Skodvin benyttet anledningen til å dokumentere flyttingen og oppbevaringen av samlingen av dyr på forskjellige steder. På Norsk Naturfestival vil han presentere dette prosjektet, som nok er noe utenom den mer tradisjonelle naturfotosjangeren.

- Jeg gleder meg veldig til å presentere bildene og snakke om prosjektet, det blir knall! sier han.

Helge Skodvin

☞ SØNDAG 13. MARS – 12:40-13:25.

«Det går ikke an å sitte å vente på inspirasjon, du må jobbe jevnt og mye.»

JOSÉ BENITO RUIZ

Kompositøren

José Benito Ruiz

☞ SØNDAG 13. MARS – 13:35-14:20.

TEKST: NINA FRYDENLUND
FOTO: © JOSÉ BENITO RUIZ

José Benito Ruiz er en veletablert fotograf og forfatter fra Alicante i Spania. Han startet med fotografering allerede som 12-åring, og har jobbet profesjonelt siden han var 20.

Ruiz er svært allsidig og har en stor lidenskap for alle prosjektene han er involvert i. I prosjektet *Wild Wonders of Europe* har han spilt en viktig rolle som fotograf.

I løpet av hans lange karriere har han vunnet flere internasjonale priser blant annet *Wildlife Photographer of the Year*. Hans arbeid har også blant annet blitt brukt av Greenpeace i deres arbeid med å bevare den spanske kystlinjen.

– Jeg er opptatt av å fange og formidle de sterke øyeblikkene, forteller han.

– For å få til det må man ta hensyn til

elementenes plassering, struktur, farge-tone og balanse.

På hans fotoskole; FotoHurdes, har han også undervist og utviklet en spesiell pedagogikk for å lære bort fotografi. – Jeg stiller strenge krav til meg selv i forhold til etikk. Dette gjelder både i felten, i bruk av Photoshop, og i møte med klienter.

Ruiz har også en egen nettside med flere millioner nedlastinger. Han har gitt ut 16 fotobøker og på Norsk Naturfotofestival kan du høre mer om hans forhold til komposisjon.

ARVE HENRIKSEN

landskapet. Beveren er jo en biotopskaper, og dens aktiviteter er som en magnet på alt annet dyreliv i skogen. Han forteller at beveren er vanskelig å filme. – I Norge er det svært vanskelig å lage film om ville dyr fordi de er ekstremt redde for folk. Vi mennesker har drevet jakt i så mange år at dyrene har lært at vi er farlige, og med deres gode sanser oppdager de oss gjerne før vi oppdager dem.

ET NATTLIG MØTE

Allikevel har han klart å fange disse sky dyrenes liv på film. Et av øyeblikkene han husker best var en kald og stille natt i desember i Beverdalen. – Jeg lå på stålisen og kikket på stjernene og filosoferte. Jeg hadde heldigvis kaffe å varme meg på. Etter et par timer ble stillheten brutt av lyder av gnaging, svømming og bobler under isen. Der var beverne, bare noen centimeter fra meg. De var ut og inn av hytta, i et par timer. De kunne ikke høre meg, ikke lukte meg, og lyset fra lykten skremmer dem ikke. Den ene beveren fikk jeg filma der han under stålisen gnaget av noe bark fra en ospestokk. Det var et uforglemmelig øyeblikk!

TEKST: NINA FRYDENLUND

FOTO: © ARVE HENRIKSEN

Magi i Beverdalen

Arve Henriksen

📺 SØNDAG 13. MARS – 14:50-15:35.

Arve Henriksen har fulgt livet til noen bevere over flere år, og han blir bare mer og mer fascinert. Selv om de er svært sky har han klart å fange deres liv i dammen på film, og han er spesielt imponert over dyrenes ingeniørkunster.

– De er som noen små troll som lever et skjult liv langt inne i skogen! De bygger fantastiske dammer og demninger bare med tennene og små flittige hender. Og inne i beverhytta foregår det mye. Her er det soverom, matlager og tilvenningsmuligheter for de små beverbarna. Beverhytta har inngang under

vann og er godt beskyttet mot rovdyr og vær og vind.

SKY DYR

– Indianerne kalte beverne “Det lille folk”. De mente at da deres gud skapte verden, var beveren det første dyret Gud skapte, for å få hjelp til å bygge

Kowa

Kowa 883 Spottingscope med ekte fluoriteglass

Kowa TE-11WZ 25-60x vidvinkelokular

Det ultimate spottingscopet for den avanserte naturfotografen.

Hus i magnesiumlegering gjør dette avanserte spottingscopet robust og enkelt å ha med ut i felten. Spottingscopet er nitrogenfylt, som gjør det vanntett og duggfritt.

10 års garanti.

Masse ekstrastyr, bl.a. zoomokular 25-50X, fotoadapter for både systemkameraer, kompaktkameraer og mobiltelefoner.

Vi produserer plakater på mange spennende materialer, som f.eks lerret, PVC-banner, plexiglass og aluminium. Kom innom for en prat, ring oss eller send oss en mail.

CopyCat[®]

Din lokale trykksakleverandør

Kopiering • Digitaltrykk • Plakatprint • Laminering • Trykk på plater • Visittkort • Brosjyrer • Banner • Rollup • Etc

CopyCat Ski • Jernbaneveien 2 (Rutheimgården) • Tlf: 64 85 28 00 • ski@copycat.no • www.copycat.no

www.arctictourist.no

Varanger er kjent som en av verdens fremste fugledestinasjoner. Her finner du eksklusive arter som tilhører den nordlige taiga, tundraen og den arktiske kyst. På nordsiden av Varangerhalvøya ligger fiskeribygdå Båtsfjord og fuglefjellet Syltefordstauran, med både havørn og havsuler. Vi tar deg med til de heftigste naturopplevelsene i Varanger!

Ta kontakt med fisker og naturguide Ørjan Hansen for mer informasjon

Kontakt oss på tlf: 951 08 638 eller mail: orjan@dinpost.no

FESTIVALPROGRAMMET 2016

FREDAG 11. MARS:

15:00 **Offisiell åpning** ved ordfører i Ski kommune, Tuva Moflag.

15:10 – 15:55 Tom Schandy, Norge – *Mitt Afrika*.
16:10 – 16:55 Bo Eide, Norge – *Ren kyst, å dokumentere et miljøproblem*.
17:25 – 18:10 Marcus Bleasdale, Storbritannia – *Sårbare landskap*.
18:25 – 19:25 Bruno D'Amicis, Italia – *Time for Wolves*.

LØRDAG 12. MARS:

09:00 **Utstillingene** i Thon Hotel og i foajeen på Ski kinosenter åpner.
09:00 – 09:45 Hans Jacob Finstad m/musikere, Norge – *Av vann er du kommet*.
10:00 **Fotomessen** og Ski Storsenter, med utstillinger på stjernetorget, åpner.
10:00 – 10:45 Kai Jensen, Norge – *Lysjegeren*.
11:00 – 12:00 Bildevurdering på direkten.
12:00 – 15:30 **Pause** i det offisielle programmet, mulighet for å besøke fotomessen og se utstillingene.
13:00 – 14:00 **Familieforestilling** med *Villmarksbarna*, møt familien Krempig (GRATIS).
15:30 – 16:15 Mats Andersson, Sverige – *Möten, berettelsen om boken med samme navn*.
16:25 – 17:25 Arne Nævra og Torgeir Beck Lande, Norge – *Skoggangsmann – to villmarkshistorier*.
18:00 **Utstillinger** i Ski Storsenter stenger.
17:40 – 18:25 Magnus Lundgren, Sverige – *Hajen – myt och verklighet*.
18:55 – 19:40 Carsten Egevang, Danmark – *Greenland – Land of Animals and Man*.

SØNDAG 13. MARS:

09:00 **Utstillingene** i foajeen i Ski kinosenter åpner.
09:30 – 10:15 Pål Hermansen og Kai Jensen fra Norske Naturfotografer – *Norsk naturfotografi i et historisk perspektiv*.
10:00 **Fotomessen** og utstillingene på Thon Hotel er åpne.
10:25 – 11:10 Stein P. Aasheim, Norge – *Levende tid*.
11:10 – 12:20 **Pause**, mulighet for å besøke fotomessen og se utstillingene.
12:40 – 13:25 Helge Skodvin, Norge – *A Movable Beast*.
13:35 – 14:20 José Benito Ruiz, Spania – *Composition in Nature*.
14:50 – 15:35 Arne Henriksen, Norge – *Livet i Beverdalen*.
15:45 – 16:00 Avslutning av festivalen.

Festivalprogrammet foregår i Ski kinosenter. For kart se side 65.

GRATISPROGRAM FOR SKOLEBARN

I forbindelse med festivalen gjentar vi suksessen fra tidligere år og har gleden av å invitere 4 til 7 klasse fra barneskolene i Ski kommune til den spennende gratisforestillingen "Snusen og Tinni" med Torgeir Berge og Berit Helberg.

Boka om Snusen & Tinni har fortryllet både barn og voksne, og det viktige budskapet om vennskap og toleranse som ligger bak historien er noe fotograf Torgeir Berge og forfatter Berit Helberg med glede sprer til barn.

Den lille revevalpen Snusen og schæferen Tinni møttes tilfeldig i en skog i Ski kommune våren 2013, da Tinni og eieren Torgeir var ute og gikk tur. Snusens mor hadde dødd og etterlatt seg en hjelpeløs, sulten liten revevalp. Da revevalpen knyttet seg til Tinni og fulgte etter dem hjem, kunne ikke Torgeir annet enn å hjelpe med å gi litt mat og Snusen – som han kalte revevalpen – flyttet inn under vedskjulet. Der bodde han inntil han var stor nok til å lete etter sitt eget revir i skogen, 3 måneder gammel. Men kontakten ble ikke brutt selv om Snusen flyttet til skogs. Snusen kom løpende hver gang han selv hadde lyst (og det var ofte) når han hørte Tinni og Torgeir på tur i skogen. Vennskapet varte i ca et års tid, inntil Snusen ble voksen nok til å stifte familie.

Ved å ha reven så nær og i vennskapelig lek med sin egen hund, har Torgeir Berge fått et unikt innblikk i revers liv, oppførsel og ikke minst likhetene mellom en rev og en hund, alt dokumentert med fantastiske bilder og morsomme videoer. Budskapet om at rever og hunder er forskjellige og likevel så like, har vi overført til også å gjelde mennesker, et budskap som bare blir mer og mer viktig, noe vi ser daglig i mediene.

Foredraget om Snusen & Tinni vil vare i ca en halv time og vil inneholde deres egen sang på video (finnes på norsk, engelsk og tysk på YouTube), opplesning fra boka, forfatterens egne ord om hvordan Snusen & Tinni møttes, bilder fra lek i skogen og andre episoder, flere videoer av venneparet i skogen og til slutt også litt informasjon om rovdyr i norsk natur ledsaget av nydelige bilder utlånt av naturfotograf Arne Nævra. Foredraget vil ha en glad, informativ tone uten tyngde på annet enn å ha en koselig halvtime hvor barna kan lære litt om rever, likheter og forskjeller mellom rev og hund, og litt om natur og rovdyrenes plass i våre vakre skoger.

Norsk Naturfotofestival ønsker å engasjere barn i festivalen, med en langsiktig målsetting om å skape et engasjement for naturen og naturvern. Vi vet at brukerne av norsk natur er den viktigste ressursen for vern av natur og naturmangfold.

"Snusen og Tinni"

FREDAG 11. MARS – 12:00-12:45.

TEKST: MAGNUS RENEFLØT
FOTO: © TORGEIR BERGE

MANGE SPENNENDE UTSTILLINGER

Norsk NaturfotoFestival ønsker alle velkommen til gratis fotoutstillinger. Alle som ønsker det skal kunne ta del i flotte opplevelser fra naturen. I likhet med festivalprogrammet ellers byr vi på stor bredde i uttrykkene, noe for enhver smak, med høy kvalitet som fellesnevner.

ÅPNINGSTIDER UTSTILLINGENE:

🕒 LØRDAG 12. MARS – 09:00 - 20:00.

🕒 SØNDAG 13. MARS – 09:00 - 15:00.

På vårt festivalhotell **Thon Hotel** vil dere kunne oppleve følgende fotografer fra fredag 11. - søndag 13. mars:

Bjørn Egil Brekke og *Espen Viker*, to lokale fotografer fra Follo.

Helge Eek fra Moss viser uttrykk som åpner for mange tolkninger.

Niklas Virsén fra Sverige med bilder med temaet, mellom fantasi og virkelighet.

Kolbotn Fotoklubb stiller ut 20 bilder: Abstraksjoner i naturen.

Vandreutstillingen "60 chicks – wild pics" der 60 kvinner fra Norge, Sverige og Finland stiller ut sine naturbilder. Se egen omtale på side 63.

På **Stjernetorget i Ski Storsenter** blir det utstillinger fra mandag 7. mars – lørdag 12. mars med:

Magnus Reneflot og *Stig Børre Elvegård* to lokale fotografer viser natur fra Follo slik få opplever den.

Kai Tormod Hansen fra Oslo med grafiske detaljbilder av planter.

Oslo Naturfoto, en fotogruppe med 12 medlemmer - hvert medlem stiller med ett bilde.

Tom Schandy, profesjonell naturfotograf med tittel "Mitt Afrika"

I **Galleri Havstad** i Jernbaneveien er det separatutstilling med fotograf *Pål Hermansen*. Denne utstillingen blir hengende i festivalperioden og en måneds tid fremover.

I foajeen i **Ski kinosenter** finner dere utstillingen til *Norske Naturfotografer* som viser naturfotografiets utvikling fra den spede begynnelse på 1800-tallet og frem til i dag. *Biofoto*, Norges største fotoklubb for naturfotografer, stiller med 70 bilder fra syv lokallag fra hele landet.

I forbindelse med Fotomessa i Follo salen på Ski Hotel lørdag og søndag vil det også være store utstillinger av utvalgte fotografer.

TEKST: MAGNUS RENEFLØT

FOTO: © HELGE EEK

FOTO: © KAI TORMOD HANSEN

FOTO: © ESPEN VIKER

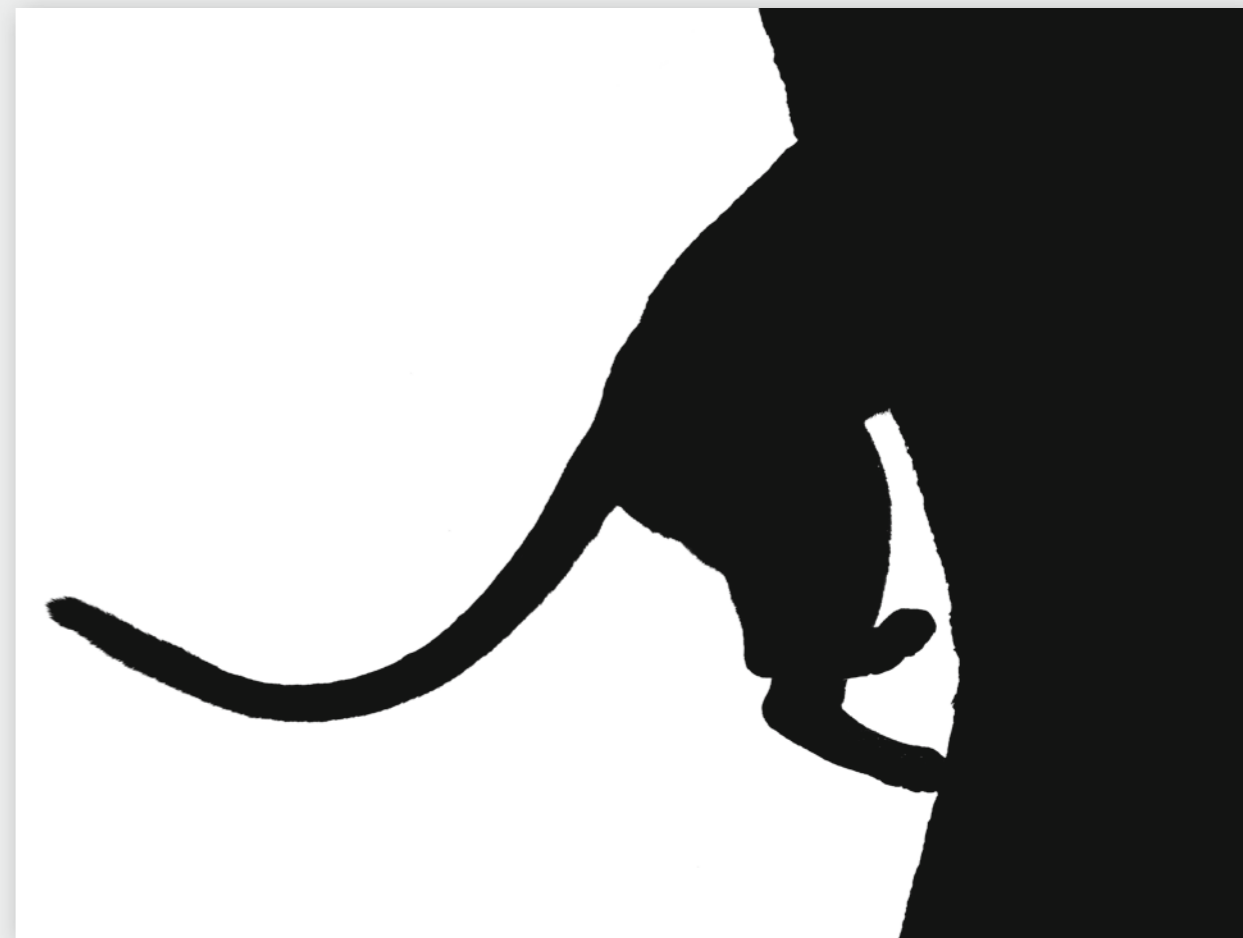

FOTO: © TOM SCHANDY

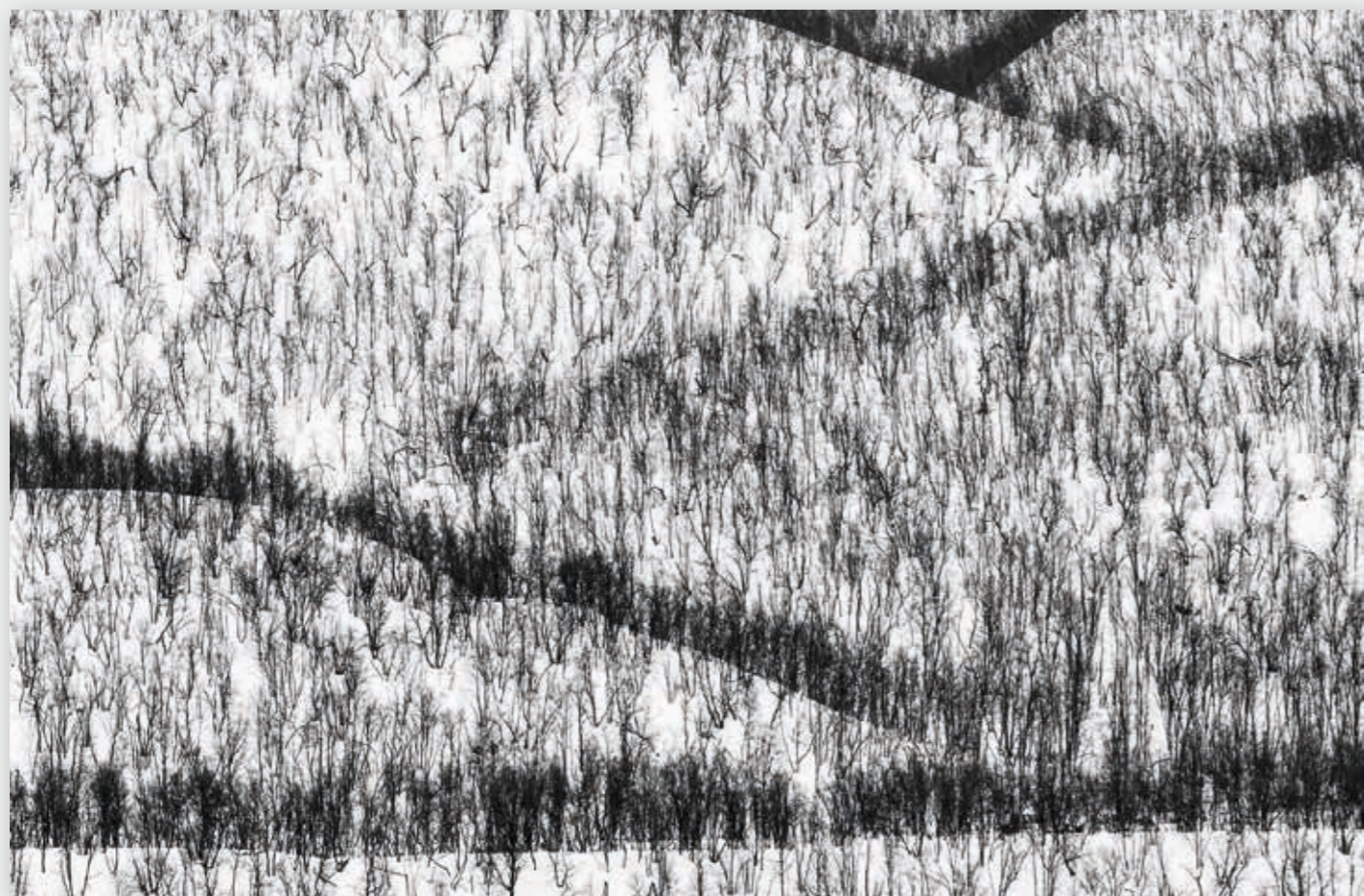

FOTO: © SVEIN GRØNVOLD

FOTO: © PAL HERMANSEN

FOTO: © MAGNUS RENEFLØT

FOTO: © NIKLAS VIRSÉN

FOTO: © STIG BØRRE ELVEGÅRD

FOTO: © BJØRN-EGIL BREKKE

Jams

Restaurant & Bar

JAMS finner du i 3. etasje på Ski Storsenter.

Våre åpningstider er:
Mandag - Torsdag 10:00 - 23:00
Fredag - Lørdag 10:00 02:30
Søndag 12:00 - 21:00

I innbydende lokaler i 3. etasje på Ski Storsenter kan JAMS tilby et spennende restaurant- og barkonsept.

Menyen byr på alt et sultent hjerte kan begjære, som smakfulle biff-, fisk- og pastaretter. Som hyggelig restaurant på dagtid og bar på kveldstid er det åpent både for store og små, barnefamilier og danseglade.

Velkommen til hyggelig servering hos JAMS.

Gå til nettside: www.jams-ski.no
eller
besøk vår facebook-side.

KVINNELIGE NATURFOTOGRAFER STILLER UT I SKI

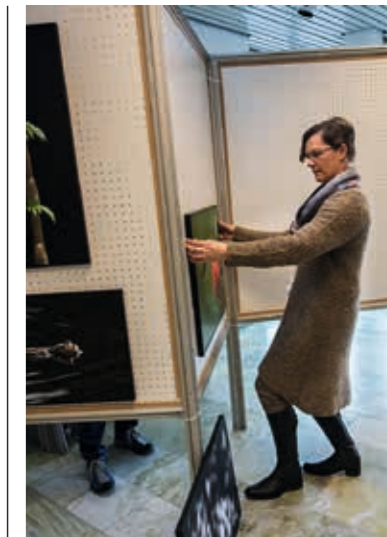
Selv om festivalprogrammet i år er blitt ganske mannsdominert, vil kvinnelige naturfotografer likevel være godt representert gjennom utstillingen "60 chicks – wild pics" der 60 kvinner fra Norge, Sverige og Finland stiller ut sine naturbilder.

Initiativet kommer fra Biofoto i Finland, og nå er det etablert et samarbeid om en vandrestilling med kvinnelige Biofoto-medlemmer i Sverige, Finland og Norge. Utstillingen skal vise naturen sett gjennom øynene til 60 kvinnelige naturfotografer, 20 fra hvert av de tre landene.

– Dette er en viktig utstilling, sier tidligere leder i Biofoto Østlandet, Heidi Mellingen, som sammen med svenske Lotta Lund og finske Heidi Holmlund er hovedansvarlig for vandrestillingen.

Den skal først vises i Västerås i Sverige på Camera Natura Naturfotodagen 13. februar neste år, før den blir satt opp på Norsk Naturfotofestival i Ski 11.-13. mars, hvor den vil henge i annen etasje på festivalhotellet, Thon Hotel. Til slutt skal den vises i Finlands Naturcentrum Haltia utenfor Helsingfors fra juni til våren 2017.

– Formålet er både å vise fram de kvinnelige naturfotografene, siden dette er et området mange forbinder med menn med store teleobjektiver. I tillegg er det viktig å knytte sammen de kvinnelige fotografene og skape et nettverk, sier Heidi Mellingen.

-En viktig utstilling, sier den norske koordinatoren Heidi Mellingen om "60 chicks – wild pics".

Foto: Per Flakstad

TEKST: PER FLAKSTAD

saga services

Saga Regnskap og Økonomi AS

Autorisert Regnskapsførerselskap

E-post: arne@sagaservices.no

Oslo: Cort Adellersgate 16, 0254 Oslo 22 54 20 50
Lysaker: Strandveien 50. 1366 Lysaker 67 58 83 00

www.sagaservices.no

www.srø.no

Vi hjelper deg med:

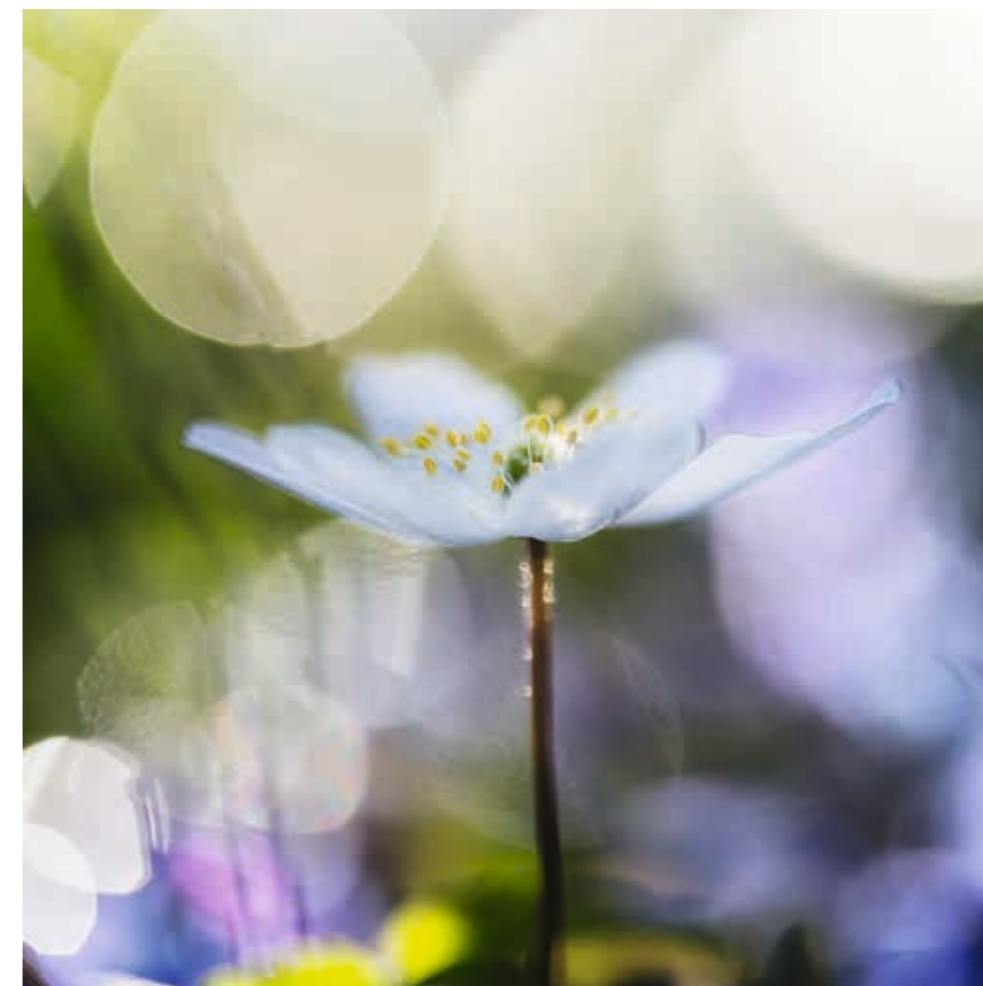
- Regnskapsføring
- Fakturering og kundeoppfølging
- Lønn/innrapportering avgifter
- Leverandørbetaling/remittering
- Årsoppgjør/Ligning
- Økonomisk rådgivning

Vi har forskjellige IT løsninger som kan tilpasses ønsket arbeidsfordeling mellom oss og deg / ditt firma, og som kan tilpasses alle virksomheter fra den minste til den største.

Som kunde kan du få tilgang til ditt eget regnskap via WEB eller ASP løsning. For både små og store foretak kan vi tilby IT løsninger med gunstige priser.

Våre regnskapsførere har utdanningen og oppdatert kunnskap om skatter, avgifter og regnskapslovgivning til å hjelpe deg / ditt firma til å overholde lovpålagte oppgaver i forbindelse med regnskapsføringen.

Ønsker du et tilbud på våre tjenester og eventuelle IT løsninger tar vi gjerne et møte.

Bente Klevenberg fra Ski er en av de 60 kvinnene som deltar i utstillingen med dette hvitveisbildet som er tatt i Nordby i Ås.

Foto: Bente Klevenberg/Biofoto

SKI KINOSENTER:

Alle foredrag samt utstillinger i foajeen.

THON HOTEL:

Festivalkontor, fotomesse og utstillinger.

THON HOTEL – FOTOMESSE:

Fotomesse med blant andre hovedsponsor *Japan Photo* som stiller med erfarne rådgivere og viser fram det utstyret du trenger. I tillegg finner du flere utstillere av foto- og friluftsutstyr, reiser og workshops.

Under festivalen kan du se gratis fotoutstillinger i flere lokaler i Ski.

UTSTILLINGER: THON HOTEL - STJERNETORGET I SKI STORSENTER - SKI KINOSENTER - GALLERI HAVSTAD

Utstillere i år er Bjørn Egil Brekke og Espen Viker, Nicklas Virsén, Helge Eek, Tom Schandy, Kai Tormod Hansen, Norske Naturfotografer, Biofoto, Oslo Naturfoto, Kolbotn Fotoklubb, Pål Hermansen, Magnus Reneflot og Stig Børre Elvegård og 60 kvinnelige Biofoto-medlemmer fra Norge, Sverige og Finland i utstillingen "60 chicks – wild pics".

FESTIVALKONTOR:

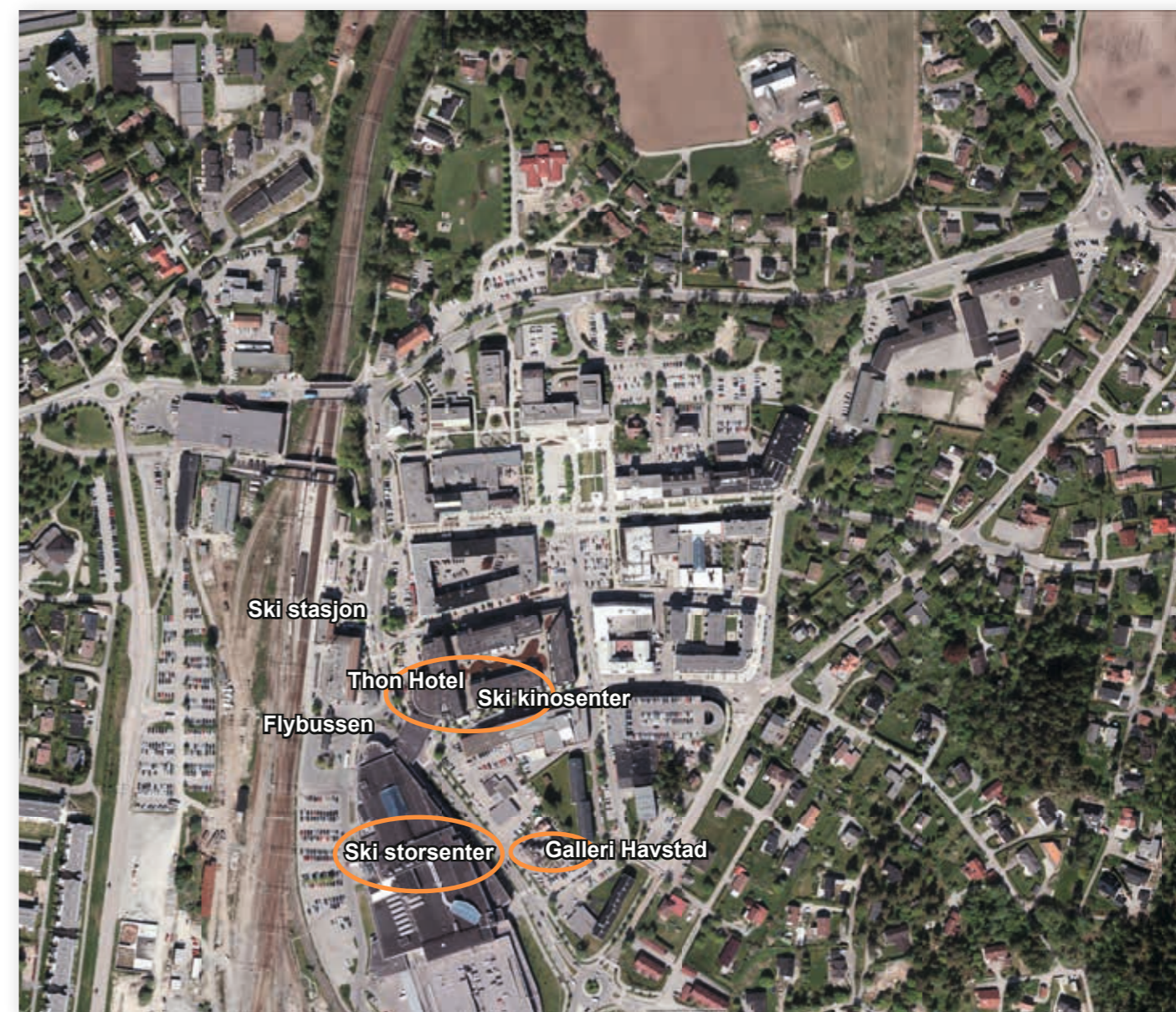
Festivalkontoret til Norsk NaturfotoFestival finner du i foajeen på Thon Hotel i Ski sentrum. Her vil du stort sett alltid finne folk som kan hjelpe deg, fortelle om utstillinger, veien til fotomesse og liknende ting. Og det er også her du henter festivalpass. Mange er innoem foajeen i løpet av festivalen, så her er det også muligheter til å finne kjente du kan slå av en prat med.

TEKST: PER FLAKSTAD
FOTO: © PER FLAKSTAD

Festivalkontoret, fra venstre Bente Klevenberg, Heidi Mellingen, Tore B. Kristiansen og Svein Mulelid.

KART OVER FESTIVALOMRÅDET

REMA 1000

SKI 7-23 (21)

BioFoto

Norges største naturfotoforening

Inkluderende miljø for foto-, film-, og naturinteresserte

- 8 lokallag i Norge
- Et tusentalls medlemmer
- Medlemsbladet Naturfotografen
- Fotokonkurranse
- Utstillinger
- NNFF
- Landstreff
- Lokale og nasjonale arrangementer
- m.m.

Foto: Anne-Lise Stangenes

Foto: Anne-Lise Stangenes

Besøk vår
UTSTILLING

i foajeen på Ski kino

BLI MEDLEM

20 % festivalrabatt

Se også utstillingen v/BioFoto Norden
"60 CHICKS - WILD PICS"
i 2 et. på Thon hotell

biofoto.no

biofoto@biofoto.no

VÅRE SPONSORER

Vår hovedsponsor:

物 JAPAN•PHOTO

Øvrige sponsorer og samarbeidspartnere:

Ski kommune

NORSK
FRILUFTSLIV

Askim & Spydeberg
SPAREBANK

Akvaplan
niva

Naturvernforbundet
i Ski

Morgenavisen ØB

SKI STORSENTER
145 BUTIKKER OG SPISESTEDER – I HJERTET AV FOLLO

Don Pablo's Pizza

D5

D500

I AM VISION OUTPERFORMED

Du finner oss på fotomessen til Norsk Naturfotofestival.

Kom innom Japan Photo sin stand for gode Nikon tilbud og for å teste nyhetene D5 og D500.

Gå ikke glipp av foredraget med Ole Jørgen Liodden om hans brukserfaringer med Nikon D5. Lørdag 12. mars klokken 13:00.

nff.no

At the heart of the image